

Υ.Α. 37492/1795/2003 (B 922)

(Κατ' εξουσιοδότηση της περίπτωσης α της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του Ν. 2963/2001)

«Καθορισμός τύπων και τεχνικών προδιαγραφών λεωφορείων για την ταξινόμηση και την κυκλοφορία τους ως αστικών, υπεραστικών και ημιαστικών».

Ο υπουργός μεταφορών και επικοινωνιών

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 1, της παρ. 6 του άρθρου 10, της περίπτωσης α, της παρ. 3, του άρθρου 11, και της παρ. 9, του άρθρου 12, του ν. 2963/2001 (Α 268) "Οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων επιβατικών μεταφορών με λεωφορεία, τεχνικός έλεγχος οχημάτων και ασφάλεια χερσαίων μεταφορών και άλλες διατάξεις".

β. Των άρθρων 84 και 88 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), που κυρώθηκε με το ν. 2696/1999 (Α 57).

γ. Του άρθρου 29Α του ν. 1558/1985 (Α 137) "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα" όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 2081/1992 (Α 154) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1, παρ 2α του ν. 2469/1997 (Α 38).

δ. Του π.δ. 1161/1977 "Περί των μεγίστων ορίων διαστάσεων και βαρών των αυτοκινήτων οχημάτων, αρθρωτών οχημάτων, ρυμουλκούμενων υπό αυτοκινήτων και συρμών" (Α 380), όπως αυτό ισχύει σήμερα.

ε. Του π.δ. 77/1998 "Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 96/53/ΕΚ του Συμβουλίου της 25ης Ιουλίου 1996 σχετικά με τον καθορισμό, για ορισμένα οδικά οχήματα που κυκλοφορούν στην Κοινότητα, των μέγιστων επιτρεπόμενων διαστάσεων στις εθνικές και διεθνείς μεταφορές και των μέγιστων επιτρεπόμενων βαρών στις διεθνείς μεταφορές" (Α 71).

στ. Του π.δ. 502/1983 (Α 189) {Συμμόρφωση προς τις διατάξεις της 74/408/ΕΟΚ οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 22ας Ιουλίου 1974 "περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών - μελών των αναφερομένων στην εσωτερική διαρρύθμιση των οχημάτων με κινητήρα (αντοχή των καθισμάτων και της αγκυρώσεώς τους)}}, όπως αυτό ισχύει.

ζ. Του π.δ. 503/1983 (Α 190) {Συμμόρφωση προς τις διατάξεις της 77/541 /ΕΟΚ οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 28ης Ιουνίου 1977 "περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών - μελών των αναφερομένων στις ζώνες ασφαλείας και στα συστήματα συγκρατήσεως των οχημάτων με κινητήρα"}}, όπως αυτό ισχύει.

η. Του π.δ. 530/1983 (Α 204) {Συμμόρφωση προς τις διατάξεις της 76/115/ΕΟΚ οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 18ης Δεκεμβρίου 1975 "περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών - μελών των αναφερομένων στις αγκυρώσεις των ζωνών ασφαλείας των οχημάτων με κινητήρα"}}, όπως αυτό ισχύει.

θ. Της κ.υ.α. 47271/3950/21.12.92 (B 764) "Διαδικασία έγκρισης τύπου οχημάτων με κινητήρα και των ρυμουλκούμενων τους, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 92/53/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 18ης Ιουνίου 1992", όπως αυτή τροποποιήθηκε τελευταία με την κ.υ.α 32353/1475/02 (B 909) με την οποία εναρμονίστηκε η εθνική νομοθεσία με την Οδηγία 2001/116/ΕΚ

ι. Της κ.υ.α 27785/2153/97/29.5.98 (B 632) με την οποία εναρμονίστηκε η εθνική νομοθεσία με την Οδηγία 97/27/ΕΚ για τις μάζες και διαστάσεις ορισμένων κατηγο-

ριών οχημάτων με κινητήρα και των ρυμουλκούμενων τους και για την τροποποίηση της οδηγίας 70/156/ΕΟΚ.

ια. Της ν.α 29900/77 (Β 1318) "περί της διαδικασίας εκδόσεως των εγκρίσεων, για κυκλοφορία στην Ελλάδα αυτοκινήτων οχημάτων κ.λπ.", όπως ισχύει

ιβ. Της κ.ν.α 53495/2475/02/17.1.2003 (Β 116) με την οποία εναρμονίστηκε η εθνική νομοθεσία με την οδηγία 2001/85/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2001 "περί ειδικών διατάξεων για οχήματα μεταφοράς επιβατών, άνω των οκτώ θέσεων εκτός της θέσεως του οδηγού και περί τροποποιήσεως των οδηγιών 70/156/ΕΟΚ και 97/27/ΕΚ".

2. Το γεγονός, ότι, από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 **Πεδίο εφαρμογής**

Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται σε λεωφορεία - οχήματα των κατηγοριών Μ2 και Μ3, όπως αυτές ορίζονται στην ΚΥΑ 47271/3950/21.12.92, όπως ισχύει, που πρόκειται να ενταχθούν ως αστικά, υπεραστικά ή ημιαστικά λεωφορεία στους φορείς συγκοινωνιακού έργου του ν. 2963/01.

Μπορεί επίσης να εφαρμοστεί και σε λεωφορεία που εντάσσονται σε φορείς συγκοινωνιακού έργου, που έχουν συσταθεί και με άλλες νομοθετικές διατάξεις.

Άρθρο 2 **Καθορισμός τύπων και τεχνικών προδιαγραφών αστικών λεωφορείων**

1. Τύποι αστικών λεωφορείων

1.1. Για τους σκοπούς της παρούσας, ως τύπος αστικού λεωφορείου, νοείται η κωδικοποιημένη ονοματολογία, που αποδίδεται στο λεωφορείο και το περιγράφει σύμφωνα με το είδος της συγκοινωνίας που εκτελεί (αστικό), τη μεταφορική του ικανότητα (χωρητικότητά του σε επιβάτες) και το είδος του αμαξώματός του. Χρησιμοποιείται:

α. Για τον χαρακτηρισμό του, στη χορηγούμενη άδεια κυκλοφορίας, από την αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

β. Για την ένταξή του σε συγκοινωνιακούς φορείς του ν. 2963/01.

1.2. Οι τύποι των αστικών λεωφορείων, εξαιρουμένων των λεωφορείων χωρητικότητας έως και 22 επιβατών, συγκροτούνται από τρία μέρη ως εξής:

1 ο μέρος: αποτελείται από το γράμμα Α, που δηλώνει το είδος του λεωφορείου (αστικό).

2ο μέρος: αποτελείται από ένα διψήφιο ή τριψήφιο αριθμό, που δηλώνει το άθροισμα των μεταφερόμενων επιβατών (καθήμενων και όρθιων), ο οποίος κωδικοποιείται ως εξής:

Άθροισμα καθήμενων και όρθιων επιβατών	Αριθμός που τίθεται για τον χαρακτηρισμό του αστικού λεωφορείου
23-35	35
36-45	45
46-55	55
56-70	70
71-85	85
86-100	100
101-115	115
116-130	130
131-150	150
151-175	175

Προκειμένου για λεωφορεία σχεδιασμένα να έχουν μεταβαλλόμενη διαθέσιμη επιφάνεια για όρθιους επιβάτες, λόγω δυνατότητας μεταφοράς αναπηρικών πολυθρόνων, στον παραπάνω πίνακα τίθεται το μεγαλύτερο άθροισμα καθήμενων και όρθιων.

3ο μέρος: αποτελείται από ένα από τα γράμματα ή συνδυασμούς γραμμάτων που ακολουθούν και χαρακτηρίζουν τον τύπο του αμαξώματος του λεωφορείου:

- M (μονώροφο)
- Δ (διώροφο)
- AP (αρθρωτό).

Αλλαγή οποιουδήποτε από τα παραπάνω τρία μέρη, που συνθέτουν τον τύπο του αστικού λεωφορείου, συνεπάγεται αλλαγή τύπου του λεωφορείου.

1.3. Ο τύπος αστικού λεωφορείου, συνολικής χωρητικότητας έως και 22 επιβατών, χαρακτηρίζεται ως "αστικό μικρολεωφορείο".

2. Προδιαγραφές αστικών λεωφορείων:

2.1.Γενικά

Τα αστικά λεωφορεία είναι οχήματα των κατηγοριών M2 και M3, όπως αυτές ορίζονται στην κ.υ.α 47271/3950/ 21.12.92, όπως αυτή ισχύει.

Εκτός αν από επόμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου ορίζονται εναλλακτικές ή επιπλέον απαιτήσεις, τα αστικά λεωφορεία συμμορφώνονται, ως προς τα ακόλουθα θέματα, με τις απαιτήσεις του παραρτήματος I και των παραρτημάτων VI (ειδικές απαιτήσεις για τα οχήματα χωρητικότητας έως 22 επιβάτες) και VIII (ειδικές απαιτήσεις για διώροφα οχήματα), όπου αυτές απαιτείται να εφαρμοστούν, της κ.υ.α 53495/2475/02/17.1.2003:

1. Ορισμούς (βλ. παρ. 2, παραρτήματος I)
2. Εμβαδόν χώρου επιβατών (βλ. παρ. 7.2, παραρτήματος I)
3. Σήμανση των οχημάτων (βλ. παρ. 7.3, παραρτήματος I)
4. Πυροπροστασία (βλ. παρ. 7.5, παραρτήματος I)
5. Έξοδοι (βλ. παρ. 7.6, παραρτήματος I)
6. Εσωτερική διαρρύθμιση (βλ. παρ. 7.7, παραρτήματος I)
7. Τεχνητός φωτισμός (βλ. παρ. 7.8, παραρτήματος I)
8. Αρθρωτό τμήμα των αρθρωτών οχημάτων (βλ. παρ.7.9, παραρτ. I)
9. Σταθερότητα πορείας των αρθρωτών οχημάτων (βλ. παρ. 7.10, παραρτήματος I)

I)

10. Χειρολισθήρες και χειρολαβές (βλ. παρ. 7.11, παραρτήματος I)
11. Κιγκλιδώματα κλιμακοστασίων (βλ. παρ. 7.12, παραρτήματος I)

12. Ράφια αποσκευών και προστασία των επιβαινόντων (βλ. παρ. 7.13, παραρτήματος Ι)

13. Καταπακτές, εάν υπάρχουν (βλ. παρ. 7.14, παραρτήματος Ι)

14. Συσκευές οπτικής ψυχαγωγίας (βλ. παρ. 7.15, παραρτήματος Ι)

2.2. Μέγιστα βάρη – διαστάσεις και δυνατότητα ελιγμών αστικών λεωφορείων.

Τα αστικά λεωφορεία συμμορφώνονται, ως προς τα μέγιστα βάρη, τις διαστάσεις τους και τη δυνατότητα ελιγμών, προς τις απαιτήσεις των διατάξεων:

-του άρθρου 1 του π.δ. 1161/1977, όπως ισχύει,

-του παραρτήματος Ι, του π.δ. 77/1998, όπως ισχύει,

-του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 27785/2153/97/29.5.98, όπως ισχύει.

2.3.Κατανομή φορτίων μεταξύ των αξόνων και συνθήκες φορτίσεως αστικών λεωφορείων.

Η κατανομή φορτίων μεταξύ των αξόνων και οι συνθήκες φορτίσεως ελέγχονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7.4.3, του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 27785/ 2153/97/29.5.98.

Επιπρόσθετα εφαρμόζονται οι προδιαγραφές των διατάξεων της παρ. 7.1.1 και 7.1.2, του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17.1.2003.

2.4.Κατάταξη αστικών λεωφορείων.

Τα αστικά λεωφορεία κατατάσσονται στα οχήματα κλάσεων Ι ή Α, οι οποίες βάσει του παραρτήματος Ι της κ.υ.α 53495/2475/02/17.1.2003 ορίζονται ως εξής:

α) Για οχήματα που έχουν χωρητικότητα άνω των 22 επιβατών εξαιρέσει του οδηγού:

"Κλάση Ι": Οχήματα κατασκευασμένα με χώρους για όρθιους επιβάτες, έτσι ώστε να επιτρέπεται η συχνή μετακίνηση τους.

β) Για οχήματα χωρητικότητας έως 22 επιβάτες, εξαιρέσει του οδηγού:

"Κλάση Α": Οχήματα σχεδιασμένα να μεταφέρουν και όρθιους επιβάτες. Ένα όχημα της κατηγορίας αυτής έχει καθίσματα και διαθέτει χώρο για όρθιους επιβάτες.

2.5. Τύποι αμαξώματος αστικών λεωφορείων.

Οι αποδεκτοί τύποι αμαξωμάτων για αστικά λεωφορεία, σύμφωνα και με την παρ. 2 "ορισμοί" του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03 και την κωδικοποίηση της ενότητας Γ "Ορισμός τύπου αμαξώματος", του παραρτήματος ΙΙΙ, της κ.υ.α 47271/3950/21-12-92 (Β' 764), όπως αυτή ισχύει, είναι οι ακόλουθοι:

Οχήματα κλάσης Ι

-Μονώροφα

-Διώροφα

-Αρθρωτά μονώροφα

-Μονώροφα χαμηλοδάπεδα

-Διώροφα χαμηλοδάπεδα

-Αρθρωτά χαμηλοδάπεδα μονώροφα

Οχήματα κλάσης Α

-Μονώροφα

-Μονώροφα χαμηλοδάπεδα

2.6.Επιβάτες αστικών λεωφορείων.

Ο αριθμός των καθήμενων και όρθιων επιβατών καθορίζεται με εφαρμογή των απαιτήσεων της παρ. 2.3 του παρόντος άρθρου και των σχετικών παραγράφων του παραρτήματος Ι της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03 (όπως της παρ. 7.2 με την οποία καθορίζεται το εμβαδόν χώρου επιβατών).

Με εξαίρεση τον τύπο "αστικό μικρολεωφορείο", ισχύει επιπρόσθετα η προϋπόθεση, ο αριθμός των καθήμενων επιβατών να είναι τουλάχιστον ίσος προς το 25% του συνολικού αριθμού επιβατών.

2.7.Θέση συνοδού στα αστικά λεωφορεία: Δεν προβλέπεται

2.8.Θύρες επιβατών αστικών λεωφορείων

2.8.1. Αριθμός

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός θυρών επιβατών στα αστικά λεωφορεία έχει ως εξής:

Συνολικός αριθμός επιβατών	Ελάχιστος αριθμός θυρών επιβατών
9-22	1
23-35	1
36-45	1+1 (2 διακεκριμένες θύρες)
46-55	1+1 (2 διακεκριμένες θύρες)
56-70	3
71-85	3
86-100	4
101-115	4
Άνω των 116	5

2.8.2. Τρόπος λειτουργίας: Οι θύρες επιβατών λειτουργούν με ενέργεια και είναι αυτόματης ή μη λειτουργίας, σύμφωνα με τους ορισμούς της παρ. 2 , και περιγράφονται λειτουργικά στην παρ. 7 "απαιτήσεις", του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03.

2.9 Καθίσματα αστικών λεωφορείων

2.9.1.Τύπος κατασκευής:

- Τα συνεχόμενα καθίσματα μπορεί να έχουν διακεκριμένες ή συνεχείς έδρες και ερεισίνωτα.

- Τουλάχιστον τα καθίσματα που πρόσκεινται στους χώρους όρθιων επιβατών, πρέπει να διαθέτουν χειρολαβή στο ερεισίνωτο, που να χρησιμοποιείται και για τη στήριξη όρθιων επιβατών.

2.9.2.Υλικά – επένδυση

- Το ερεισίνωτο και η έδρα των καθισμάτων πρέπει να είναι τουλάχιστον μερικά επενδεδυμένα με εξωτερική επένδυση από κατάλληλο υλικό, ώστε να αποφεύγεται η εφίδρωση των επιβατών.

- Η επένδυση των καθισμάτων πρέπει να είναι από δυσανάφλεκτο υλικό.

2.9.3Αποσυναρμολογούμενα καθίσματα: Η τοποθέτηση αποσυναρμολογούμενων καθισμάτων (οχήματα μεταβλητής διαρρύθμισης καθισμάτων) (βλ. παρ. 2 ορισμούς και παρ. 7.2. και 7.3 του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03} είναι επιτρεπτή.

2.9.4.Ανακλινόμενα (πτυσσόμενα) καθίσματα: Η τοποθέτησή τους είναι επιτρεπτή, εφόσον συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03.

2.10.Αστικά λεωφορεία με μεταβλητή διαρρύθμιση καθισμάτων:

Η μεταβολή της διαρρύθμισης των καθισμάτων είναι επιτρεπτή όταν ικανοποιούνται οι σχετικές απαιτήσεις του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α53495/2475/02/17-01-03 και υπάρχει η προβλεπόμενη σήμανση (βλ. παρ. 7.3 του παραρτήματος Ι της ίδιας κ.υ.α).

2.11.Εξωτερικές πληροφοριακές πινακίδες αστικών λεωφορείων.

2.11.1.Για την καλύτερη πληροφόρηση και εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού και τη διάκριση των λεωφορείων και του προορισμού τους φέρουν εξωτερικές πληροφοριακές πινακίδες με τις ακόλουθες ενδείξεις (ελάχιστες απαιτήσεις):

Θέση πινακίδας	Επιγραφή	Ύψος χαρακτήρων
Εμπρόσθια όψη οχήματος επάνω από τον ανεμοθώρακα ή εσωτερικά στο επάνω μέρος του	Αριθμός ή γράμμα του δρομολογίου και	→ 200 mm
	τόπος προορισμού	→ 120 mm
Δεξιά πλευρά οχήματος, κοντά στην 1 ^η θύρα επιβατών	Αριθμός ή γράμμα του δρομολογίου και	→ 120 mm
	τόπος προορισμού	→ 120 mm
Οπίσθια όψη, επάνω ή εσωτερικά από το παράθυρο	Αριθμός ή γράμμα του δρομολογίου	→ 120 mm

2.11.2. Αναγραφή ενδείξεων Η αναγραφή των αλφαριθμητικών χαρακτήρων (αριθμός ή γράμμα του δρομολογίου και τόπος προορισμού, κ.λπ.) γίνεται επί ηλεκτρονικής οθόνης ψηφιακών χαρακτήρων.

2.11.3. Φωτισμός. Οι οθόνες των πινακίδων είναι φωτιζόμενες για να εξασφαλίζεται η ευχερής ανάγνωσή τους κατά τη νύκτα.

2.12.Συσκευές έκδοσης ή/και ακύρωσης εισιτηρίων αστικών λεωφορείων:

Τα αστικά λεωφορεία είναι εφοδιασμένα με συσκευές έκδοσης ή ακύρωσης εισιτηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6, του άρθρου 10 του ν. 2963/01, τοποθετημένες κατά το δυνατόν πλησιέστερα σε κάθε απλή ή διπλή θύρα επιβατών (βλ. ορισμούς παραρτήματος Ι, κυα 53495/2475/02/17.1.2003.

2.13.Αποσκευοθήκες αστικών λεωφορείων.

Η ύπαρξη χώρου(ων) για τη μεταφορά αποσκευών των επιβατών, είναι προαιρετική.

2.13.1Θέση αποσκευοθηκών: Αποσκευοθήκες επιτρέπονται μόνο στον εσωτερικό χώρο του λεωφορείου. Σχεδιάζονται έτσι ώστε οι αποσκευές να μη μπορεί να πέσουν κατά την απότομη πέδηση του οχήματος ή τη δημιουργία φυγόκεντρης δύναμης στις στροφές.

2.13.2.Αποσκευές σε σχάρα οροφής: Η τοποθέτησή τους δεν είναι επιτρεπτή.

2.13.3.Προσάρτηση ρυμουλκούμενου μεταφοράς αποσκευών: Δεν επιτρέπεται.

2.14.Χρωματισμός αστικών λεωφορείων

2.14.1.Εξωτερικός χρωματισμός: α' επιλογή

- Άνω μέρος αμαξώματος υπόλευκο (RAL9001 ή RAL 9016)
- Κάτω μέρος αμαξώματος κυανό (RAL 5012 ή RAL 5015) β' επιλογή
- Άνω μέρος αμαξώματος υπόλευκο (RAL 9001 ή RAL 9016) με κυανές λωρίδες (RAL 5012 ή RAL 5015)
- Κάτω μέρος αμαξώματος προαιρετικά μία γκριζα λωρίδα στο κάτω μέρος του αμαξώματος.

2.14.2. Εσωτερικός χρωματισμός: Δεν υπόκειται σε περιορισμό.

2.15. Θέρμανση αστικών λεωφορείων.

2.15.1. Θερμαινόμενοι χώροι.

Με το σύστημα θέρμανσης του λεωφορείου πρέπει να θερμαίνονται επαρκώς οι εξής χώροι:

- Όλα τα διαμερίσματα επιβατών.
- Το διαμέρισμα του οδηγού.
- Η εσωτερική πλευρά του ανεμοθώρακα.

2.15.2. Πηγή θερμότητας

Στο διαμέρισμα των επιβατών, επιτρέπεται να υπάρχει θερμαντική διάταξη, η οποία λειτουργεί με άλλη μέθοδο πλην του θερμού νερού, εφόσον περιβάλλεται από υλικό σχεδιασμένο να αντέχει στις παραγόμενες από αυτήν θερμοκρασίες, δεν εκλύει τοξικές αναθυμιάσεις και είναι τοποθετημένη έτσι ώστε κανένας επιβάτης να μην μπορεί να αγγίξει μια θερμή επιφάνεια.

Σε αυτή την περίπτωση για την έκδοση έγκρισης τύπου του οχήματος και την ταξινόμησή του και θέση του σε κυκλοφορία πρέπει να έχει εκδοθεί για το όχημα πιστοποιητικό έγκρισης τύπου ΕΚ σύμφωνα με το π.δ. 1384/1981 (Α 346), (εναρμόνιση οδηγίας 78/548/ΕΟΚ) και την κυα 6034/221/03 (Β 155) (εναρμόνιση οδηγίας 2001/56/ΕΚ). Εξαιρούνται από την υποχρέωση αυτή οχήματα εφοδιασμένα με θερμαντικές συσκευές καύσης που τοποθετούνται έξω από το διαμέρισμα επιβατών και χρησιμοποιούν νερό ως μέσο μεταφοράς θερμότητας.

2.15.3. Θερμική Ικανότητα

Η θερμική ικανότητα του συστήματος θέρμανσης, πρέπει να έχει ελάχιστη θερμαντική ικανότητα 120 kcal/h και m³ του διατιθέμενου χώρου για επιβάτες και πλήρωμα για τα οχήματα κλάσεων Ι και Α.

2.15.4.Θερμαντικά μέσα.

Για τη θέρμανση του εσωτερικού χώρου του οχήματος, τοποθετούνται συνήθως, μη αποκλειόμενης άλλης τεχνικά αποδεκτής λύσης, οι παρακάτω συσκευές:

-Αεραγωγοί (κανάλια) διασποράς κατά το διαμήκη άξονα του λεωφορείου, τοποθετημένοι, κατά προτίμηση, παραπλεύρως του δαπέδου ή της οροφής του λεωφορείου.

-Θερμαντικά σώματα, ήτοι αερόθερμα με ανεμιστήρες, ομοιόμορφα κατανεμημένα στο χώρο των επιβατών.

-Γραμμικά σώματα φυσικής κυκλοφορίας (Convectors).

Τα θερμαντικά σώματα, πρέπει να έχουν τις σωληνώσεις θερμού νερού προστατευμένες, ώστε να αποκλείεται η επαφή των επιβατών με αυτές και να μην έχουν αιχμηρά σημεία.

Οι ανεμιστήρες των θερμαντικών σωμάτων πρέπει να είναι χαμηλού θορύβου ακόμα και στην υψηλότερη ταχύτητα περιστροφής.

2.16. Αερισμός – Κλιματισμός αστικών λεωφορείων.

Τα αστικά λεωφορεία πρέπει να είναι εφοδιασμένα με σύστημα αερισμού και ανανέωσης του αεράτου εσωτερικού χώρου, το οποίο μπορεί να συνδυάζεται και με το σύστημα κλιματισμού. Ο προαναφερόμενος συνδυασμός, είναι υποχρεωτικός στα διώροφα οχήματα.

2.16.1.Τεχνητός αερισμός:

Οι ελάχιστες απαιτήσεις αερισμού του οχήματος που επιτυγχάνεται με βεβιασμένη προσαγωγή αέρα από το εξωτερικό περιβάλλον (όχι από ανακυκλοφορία), είναι:

- Για τα οχήματα κλάσεων I και A : 10 m³ ανά ώρα και άτομο.

2.16.2.Φυσικός αερισμός:

2.16.2.1. Για την εισαγωγή πρόσθετου αέρα με φυσική ροή, όταν το όχημα κινείται και επιπλέον των ανοιγόμενων παραθύρων, το λεωφορείο διαθέτει στην οροφή του μία τουλάχιστον θυρίδα (καταπακτή) αερισμού.

2.16.2.2. Κάθε σταθερό τμήμα αρθρωτού οχήματος, θεωρείται ως ξεχωριστό όχημα για την εφαρμογή της παραγράφου 2.16.2.

2.16.2.3. Οι θυρίδες της παραγράφου 2.16.2., μπορεί να χρησιμεύουν και ως καταπακτές διαφυγής, εφόσον πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές των καταπακτών διαφυγής (θέση, διαστάσεις, τρόπος απελευθέρωσης κλπ).

2.16.2.4. Συνολικός αερισμός

Ο αερισμός του εσωτερικού χώρου του οχήματος επιτυγχάνεται με συνδυασμό των παρακάτω συσκευών - συστημάτων:

- Με τις θυρίδες (καταπακτές) αερισμού (παρ.2.16.2)
- Με ανοιγόμενα παράθυρα, (παρ. 2.17.)
- Με αεραγωγούς (κανάλια) διασποράς για τη διοχέτευση αέρα υπό πίεση και την απαγωγή του, με τη βοήθεια ηλεκτρικών ανεμιστήρων.
- Με ηλεκτροκίνητους ανεμιστήρες απλής ή διπλής ενέργειας, με διάταξη απόφραξης, όταν δε λειτουργούν και οι οποίοι δημιουργούν σύστημα προσαγωγής και απαγωγής αέρα.

Εναλλακτικά, για κάθε είδος αερισμού (φυσικού ή τεχνητού), θα γίνεται δεκτό και κάθε άλλο σύστημα ισοδύναμης αποτελεσματικότητας. Εξαιρούνται από την εναλλακτική αυτή δυνατότητα τα ανοιγόμενα παράθυρα.

2.16.4. Κλιματισμός:

Τα αστικά λεωφορεία φέρουν υποχρεωτικά πλήρη κλιματιστική μονάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9, του άρθρου 12 του ν. 2963/01, η οποία:

-είτε παρέχει μόνο ψύξη, οπότε η θέρμανση του οχήματος εξασφαλίζεται από το σύστημα θέρμανσης της προηγούμενης παραγράφου 2.15.

-είτε παρέχει ψύξη και θέρμανση, επιπρόσθετη από την παρεχόμενη από το σύστημα θέρμανσης του οχήματος.

Η κλιματιστική μονάδα είναι ρυθμιζόμενη, λειτουργεί και ελέγχεται από κατάλληλη ηλεκτρονική / ηλεκτρική διάταξη, που χειρίζεται ο οδηγός.

Το ψυκτικό υγρό πρέπει να είναι φιλικό προς το περιβάλλον (π.χ. R134α).

2.17. Ανοίγματα πλευρικών παραθύρων αστικών λεωφορείων.

2.17.1. Τα πλευρικά παράθυρα των οχημάτων επιτρέπεται να είναι σταθερά (μη ανοιγόμενα), εκτός από τουλάχιστον δύο παράθυρα σε κάθε πλευρά στα μη αρθρωτά λεωφορεία και τρία παράθυρα σε κάθε πλευρά στα αρθρωτά λεωφορεία που πρέπει να είναι ανοιγόμενα.

2.17.2. Η συνολική ανοιγόμενη επιφάνεια των πλευρικών παραθύρων είναι, κατ' ελάχιστο, το 12% της συνολικής υαλόφρακτης επιφάνειας των πλευρικών

παραθύρων, μη συνυπολογιζομένων των επιφανειών των φεγγιτών επάνω από τις θύρες επιβατών και οδηγού καθώς και της επιφανείας του παραθύρου του οδηγού.

Οι περιπτώσεις 2.17.1 και 2.17.2 της παραγράφου 2 του άρθρου 2 τίθενται ως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 4 της Υ.Α. αριθ. 57865/2848/03 (Β 607/04).

2.17.3. Τρόπος ανοίγματος πλευρικών παραθύρων

2.17.3.1. Τα παράθυρα κάθε πλευράς μπορεί να είναι ανοιγόμενα καθ' οιονδήποτε τρόπο, υπό την προϋπόθεση ότι στα παράθυρα που το ανοιγόμενο τμήμα δεν καλύπτει όλο το ύψος του φατνώματος του παραθύρου, ανοιγόμενο τμήμα θα είναι το επάνω.

2.17.3.2. Το ύψος του κάτω άκρου των ανοιγομένων επιφανειών των παραθύρων, στην περίπτωση που υπάρχουν τέτοια παράθυρα, από το δάπεδο που είναι αμέσως από κάτω (εξαιρουμένων οποιωνδήποτε τοπικών μεταβολών, όπως αυτών που προκαλούνται από την ύπαρξη τροχού ή κιβωτίου μετάδοσης κίνησης), δεν πρέπει να είναι μικρότερο από 65cm.

2.17.3.3. Τα παράθυρα και οι μηχανισμοί λειτουργίας τους, πρέπει να εξασφαλίζουν απόλυτη στεγανότητα από τη βροχή, τόσο στο εσωτερικό του λεωφορείου, όσο και στον μεταξύ της εσωτερικής και της εξωτερικής επένδυσης χώρο των παραθύρων.

2.17.3.4. Το κινητό μέρος των ανοιγομένων παραθύρων πρέπει να είναι κατάλληλων διαστάσεων ώστε να εξασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία του και ο ευχερής χειρισμός του από ένα άτομο.

2.17.4. Αντιηλιακά παραπετάσματα

Όλα τα πλευρικά παράθυρα είναι υποχρεωτικά εφοδιασμένα με κατάλληλα παραπετάσματα αρίστης ποιότητας και αντοχής, ώστε να προστατεύονται οι επιβάτες από τον ήλιο. Τα παραπετάσματα μετακινούνται με τρόπο που επιτρέπει την εύκολη χρήση τους από τους επιβάτες.

2.18. Λοιπός εξοπλισμός αστικών λεωφορείων

2.18.1. Πληροφόρηση επιβατών: Υποχρεωτικά μεγαφωνική εγκατάσταση με επαρκή αριθμό μεγαφώνων ανάλογα με το μέγεθος του λεωφορείου, σε όλους χώρους των επιβατών, για την πληροφόρησή τους από τον οδηγό.

2.18.2. Ραδιόφωνο: Προαιρετικά, συνδεδεμένο στην μεγαφωνική εγκατάσταση (επαρκή αριθμό μεγαφώνων στο χώρο των επιβατών) και δυνατότητα απομόνωσης των μεγαφώνων του χώρου των επιβατών.

2.18.3. Συσκευές οπτικής ψυχαγωγίας: Προαιρετικά, υπό την προϋπόθεση συμμόρφωσής τους, ως προς τη θέση τοποθέτησης, προς τις απαιτήσεις της παρ. 7.15. του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03.

2.18.4. Ηλεκτρικό ψυγείο: Δεν είναι επιτρεπτή η τοποθέτησή του.

2.18.5. Χώρος υγιεινής (τουαλέτα-νιπτήρας): Δεν είναι επιτρεπτή η τοποθέτησή του.

2.18.6. Συσκευές παροχής θερμών ποτών και εξοπλισμό παρασκευής φαγητών: Δεν είναι επιτρεπτή η τοποθέτησή τους

2.18.7. Γενικά το λεωφορείο πρέπει να είναι εφοδιασμένο με κάθε μηχανισμό, σύστημα ή εξάρτημα ή συσκευή που προβλέπεται από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ) και τις λοιπές ισχύουσες διατάξεις και τις ειδικές συνθήκες κυκλοφορίας.

Άρθρο 3

Καθορισμός τύπων και τεχνικών προδιαγραφών υπεραστικών λεωφορείων

1. Τύποι υπεραστικών λεωφορείων

1.1. Για τους σκοπούς της παρούσας, ως τύπος υπεραστικού λεωφορείου, νοείται η κωδικοποιημένη ονοματολογία, που αποδίδεται στο λεωφορείο και το περιγράφει

σύμφωνα με το είδος της συγκοινωνίας που εκτελεί (υπεραστικό), τη μεταφορική του ικανότητα (χωρητικότητά του σε επιβάτες) και το είδος του αμαξώματός του. Χρησιμοποιείται:

α. Για το χαρακτηρισμό του στη χορηγούμενη άδεια κυκλοφορίας, από την αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

β. Για την ένταξή του σε συγκοινωνιακούς φορείς του ν.2963/01.

1.2. Οι τύποι των υπεραστικών λεωφορείων, εξαιρουμένων των λεωφορείων χωρητικότητας έως και 22 επιβατών, συγκροτούνται από τρία μέρη ως εξής:

1ο μέρος: αποτελείται από το γράμμα Υ, που δηλώνει το είδος του λεωφορείου (υπεραστικό).

2ο μέρος: αποτελείται από ένα μονοψήφιο ή διψήφιο αριθμό, που δηλώνει τον αριθμό των σειρών καθισμάτων, συμπεριλαμβανομένης της τελευταίας, που μπορεί να τοποθετηθούν στο λεωφορείο. Η μέτρηση των σειρών καθισμάτων γίνεται ως εξής:

Μονώροφα λεωφορεία: Οι σειρές της αριστερής πλευράς.

Διώροφα λεωφορεία: Το άθροισμα των σειρών της αριστερής πλευράς άνω και κάτω ορόφου.

Προκειμένου για λεωφορεία μεταβλητής διαρρύθμισης καθισμάτων, λαμβάνεται ο μεγαλύτερος αριθμός σειρών καθισμάτων.

Προκειμένου για λεωφορεία μη μεταβλητής διαρρύθμισης καθισμάτων, με πρόβλεψη για μεταφορά χρήστη αναπηρικής πολυθρόνας στην αριστερή πλευρά του λεωφορείου, ο αριθμός σειρών της πλευράς αυτής επαυξάνεται κατά μία (1).

3ο μέρος: αποτελείται από γράμματα που ακολουθούν και χαρακτηρίζουν τον τύπο αμαξώματος του λεωφορείου:

- Μ (μονώροφο)

- Δ (διώροφο)

Αλλαγή οποιουδήποτε από τα παραπάνω τρία μέρη, που συνθέτουν τον τύπο του υπεραστικού λεωφορείου, συνεπάγεται αλλαγή τύπου του λεωφορείου.

1.3. Ο τύπος υπεραστικού λεωφορείου, συνολικής χωρητικότητας έως και 22 επιβατών, χαρακτηρίζεται ως "υπεραστικό μικρολεωφορείο".

2. Προδιαγραφές υπεραστικών λεωφορείων:

2.1.Γενικά

Τα υπεραστικά λεωφορεία είναι οχήματα των κατηγοριών Μ2 και Μ3, όπως αυτές ορίζονται στην ΚΥΑ 47271/3950/21-12-92, όπως αυτή ισχύει.

Εκτός αν από επόμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου ορίζονται εναλλακτικές ή επιπλέον απαιτήσεις, τα υπεραστικά λεωφορεία συμμορφώνονται, ως προς τα ακόλουθα θέματα, με τις απαιτήσεις του παραρτήματος Ι, του Παραρτήματος ΙV, των παραρτημάτων VI (ειδικές απαιτήσεις για τα οχήματα χωρητικότητας έως 22 επιβάτες) και VIII (ειδικές απαιτήσεις για διώροφα οχήματα), όπου αυτές απαιτείται να εφαρμοστούν, της κ.ν.α 53495/ 2475/02/17.1.2003:

1.Ορισμούς (βλ. παρ. 2, παραρτήματος Ι)

2.Εμβαδόν χώρου επιβατών {βλ. παρ. 7.2, παραρτήματος Ι}

3.Σήμανση των οχημάτων (βλ. παρ. 7.3, παραρτήματος Ι)

4.Πυροπροστασία (βλ. παρ. 7.5, παραρτήματος Ι)

5.Εξοδοι (βλ. παρ. 7.6, παραρτήματος Ι)

6.Εσωτερική διαρρύθμιση (βλ. παρ. 7.7, παραρτήματος Ι)

7.Τεχνητός φωτισμός (βλ. παρ. 7.8, παραρτήματος Ι)

8.Χειρολισθήρες και χειρολαβές {βλ. παρ. 7.11, παραρτήματος Ι}

9.Κιγκλιδώματα κλιμακοστασίων {βλ. παρ. 7.12, παραρτήματος Ι}

10.Ράφια αποσκευών και προστασία των επιβαινόντων (βλ. παρ. 7.13, παραρτήματος Ι)

- 11.Καταπακτές, εάν υπάρχουν (βλ. παρ. 7.14, παραρτήματος Ι)
12.Συσκευές οπτικής ψυχαγωγίας (βλ. παρ. 7.15, παραρτήματος Ι)

Για τη διαπίστωση συμμόρφωσης οχημάτων με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος ΙV της κοινής υπουργικής απόφασης 53495/ 2475/ 02/17.1.2003 που αφορά την αντοχή υπερκατασκευής (αμαξώματος) ο κατασκευαστής μπορεί να υποβάλει αντί των προβλεπόμενων πιστοποιητικών από την οδηγία 2001/85/ΕΚ ή τον κανονισμό Β66 του ΟΗΕ, όπως αυτά κάθε φορά ισχύουν, φύλλο ελέγχου Εργαστηρίου Πολυτεχνικού Ιδρύματος μετά από έλεγχο που θα διενεργήσει σύμφωνα με τις απαιτήσεις της προαναφερόμενης οδηγίας. Οι εκθέσεις υπογράφονται από ειδικό εμπειρογνώμονα και τον υπεύθυνο Δ/ντή του εργαστηρίου.

Το εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 2.1 του άρθρου 3 της Υ.Α. αριθ. 37492/1795/2003 (Α 922) προστέθηκε με το άρθρο 1 της Υ.Α. αριθ. 57865/2848/03 (Β 607/04).

2.2. Μέγιστα βάρη – διαστάσεις και δυνατότητα ελιγμών υπεραστικών λεωφορείων.

Τα υπεραστικά λεωφορεία συμμορφώνονται, ως προς τα μέγιστα βάρη, τις διαστάσεις τους και τη δυνατότητα ελιγμών, προς τις απαιτήσεις των διατάξεων:

- του άρθρου 1 του π.δ 1161/1977, όπως ισχύει
- του παραρτήματος Ι, του π.δ. 77/1998, όπως ισχύει,
- του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 27785/2153/97/29-05-98, όπως ισχύει.

2.3. Κατανομή φορτίων μεταξύ των αξόνων και συνθήκες φορτίσεως υπεραστικών λεωφορείων.

Η κατανομή φορτίων μεταξύ των αξόνων και οι συνθήκες φορτίσεως ελέγχονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7.4.3 , του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 27785/2153/97/29.5.98.

Επιπρόσθετα εφαρμόζονται οι προδιαγραφές των διατάξεων της παρ. 7.1.1 και 7.1.2, του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17.1.2003.

2.4.Κατάταξη υπεραστικών λεωφορείων.

Τα υπεραστικά λεωφορεία κατατάσσονται στα οχήματα κλάσεων ΙΙ με μεταφορά ορθίων ή ΙΙΙ ή Β, οι οποίες βάσει του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03 ορίζονται ως εξής:

α) Για οχήματα που έχουν χωρητικότητα πάνω από 22 επιβάτες εξαιρέσει του οδηγού:

«Κλάση ΙΙ»: Οχήματα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά καθημένων επιβατών και σχεδιασμένα έτσι, ώστε να επιτρέπουν τη μεταφορά ορθίων επιβατών στο διά-δρομο ή/και σε επιφάνεια που δεν υπερβαίνει το χώρο που διατίθεται για δύο διπλά καθίσματα.

«Κλάση ΙΙΙ»: Οχήματα κατασκευασμένα αποκλειστικά για τη μεταφορά καθημένων επιβατών.

β) Για οχήματα χωρητικότητας έως 22 επιβάτες, εξαιρέσει του οδηγού:

«Κλάση Β»: Οχήματα που δεν είναι σχεδιασμένα να μεταφέρουν όρθιους επιβάτες. Ένα όχημα της κλάσης αυτής δεν έχει χώρο για όρθιους επιβάτες.

2.5.Τύποι αμαξώματος υπεραστικών λεωφορείων

Οι αποδεκτοί τύποι αμαξωμάτων για υπεραστικά λεωφορεία, σύμφωνα και με την παρ. 2 "ορισμοί" του παραρτήματος Ι της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03 66 και την κωδικοποίηση της ενότητας Γ "Ορισμός τύπου αμαξώματος", του παραρτήματος ΙΙΙ, της κ.υ.α. 47271/3950/21.12.92, όπως αυτή ισχύει, είναι οι ακόλουθοι:

Οχήματα κλάσης II

- Μονώροφα
- Διώροφα
- Μονώροφα χαμηλοδάπεδα
- Διώροφα χαμηλοδάπεδα

Οχήματα κλάσης III

- Μονώροφα
- Διώροφα

Οχήματα κλάσης B

- Μονώροφα

2.6.Επιβάτες υπεραστικών λεωφορείων

Ο αριθμός των καθήμενων και όρθιων επιβατών καθορίζεται με εφαρμογή των απαιτήσεων της παρ. 2.3 του παρόντος άρθρου και των σχετικών παραγράφων του Παραρτήματος I της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03 (όπως της παρ. 7.2 με την οποία καθορίζεται το εμβαδόν χώρου επιβατών).

Στα λεωφορεία που κατατάσσονται στα οχήματα κλάσης II, ισχύει επιπρόσθετα η προϋπόθεση μεταφοράς αριθμού όρθιων επιβατών, που είναι κατά μέγιστο το 25% του αριθμού των καθήμενων επιβατών.

2.7. Θέση συνοδού υπεραστικών λεωφορείων

Πρέπει να υπάρχει θέση συνοδού (συνοδηγού ή εισπράκτορα), ο οποίος λογίζεται ως μέλος του πληρώματος, κατά την έννοια της παρ. 2.23 του παραρτήματος 1, της κ.υ.α. 53495/2475/02/17-01-03.

Σε περίπτωση μη ύπαρξης συνοδού (συνοδηγού ή εισπράκτορα) η θέση αυτή δύναται να διατίθεται σε επιβάτη.

Το τελευταίο εδάφιο τίθεται όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου μόνου της Υ.Α. Β-31078/2787/2009 (Β 1423).

2.8 Θύρες επιβατών υπεραστικών λεωφορείων.

2.8.1. Αριθμός

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός θυρών επιβατών στα υπεραστικά λεωφορεία έχει ως εξής :

Συνολικός αριθμός επιβατών	Ελάχιστος αριθμός θυρών επιβατών
9-22	1
23-35	1
36-45	1+1 (2 διακεκριμένες θύρες)
46-70	1+1 (2 διακεκριμένες θύρες)
Άνω των 71	3

2.8.2. Τρόπος λειτουργίας: Οι θύρες επιβατών λειτουργούν με ενέργεια και είναι αυτόματης ή μη λειτουργίας, σύμφωνα με τους ορισμούς της παρ. 2 , και περιγράφονται λειτουργικά στην παρ. 7 "απαιτήσεις", του Παραρτήματος I, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03, με εξαίρεση τις θύρες επιβατών λεωφορείων που κατατάσσονται στα οχήματα κλάσης Β', οι οποίες επιτρέπεται να ανοιγοκλείνουν χειροκίνητα.

2.9. Καθίσματα υπεραστικών λεωφορείων.

2.9.1. Τύπος κατασκευής:

- Τα συνεχόμενα καθίσματα πρέπει να έχουν διακεκριμένες έδρες και ερεισίνωτα.
- Τα καθίσματα πρέπει να είναι τύπου υπνοκαθίσματος, με υποστήριγμα κεφαλής στο άνω μέρος του ερεισινώτου και προαιρετική δυνατότητα ρύθμισης της κλίσης του προς τα πίσω.
- Πρέπει να φέρουν πλευρικά υποστηρίγματα χεριών (υφαγκώνια), τουλάχιστον προς την πλευρά του διαδρόμου και προς το πλευρικό τοίχωμα (εκτός αν η διαμόρφωση του πλευρικού τοιχώματος προσφέρει αντίστοιχο υποστήριγμα), πλην των καθισμάτων της τελευταίας σειράς.
- Πτυσσόμενα υποπόδια προαιρετικά.
- χειρολαβή για τον καθήμενο επιβάτη και προαιρετικά θήκη για τοποθέτηση εντύπων ή μικροαντικειμένων στο πίσω μέρος της πλάτης των καθισμάτων
- χειρολαβή στήριξης ορθίων επιβατών, όπου προβλέπεται η μεταφορά τους.

2.9.2. Υλικά-επένδυση

- Το ερεισίνωτο και η έδρα των καθισμάτων είναι ολικά επενδεδυμένα με μαλακή εσωτερικά επένδυση καθώς και εξωτερική επένδυση από κατάλληλο υλικό ώστε να αποφεύγεται η εφίδρωση των επιβατών.
- Τόσο η εσωτερική όσο και η εξωτερική επένδυση των καθισμάτων πρέπει να είναι από δυσανάφλεκτο υλικό.

2.9.3. Αποσυναρμολογούμενα καθίσματα: Η τοποθέτηση αποσυναρμολογούμενων καθισμάτων (οχήματα μεταβλητής διαρρύθμισης καθισμάτων) (βλ. παρ. 2 ορισμούς και παρ. 7.2. και 7.3 του παραρτήματος I, της κ.υ.α 53495/2475/02/17.1.2003) είναι επιτρεπτή.

2.9.4. Ανακλινόμενα (πτυσσόμενα) καθίσματα: Η τοποθέτησή τους είναι επιτρεπτή, εφόσον συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του παραρτήματος I, της κ.υ.α 53495/2475/02/17.1.2003

2.9.5. Ζώνες ασφαλείας και αντοχή των καθισμάτων και των αγκυρώσεών τους

2.9.5.1. Εξαιρουμένων των πτυσσόμενων καθισμάτων, όπως αυτά ορίζονται στο π.δ. 530/1983, όλα τα υπόλοιπα καθίσματα επιβατών και τα καθίσματα του οδηγού και του συνοδού των υπεραστικών λεωφορείων πρέπει να είναι εφοδιασμένα με ζώνες ασφαλείας.

2.9.5.2. Τα καθίσματα και οι τοποθετούμενες σε αυτά ζώνες ασφαλείας πρέπει να συμμορφώνονται με τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) Του π.δ. 502/1983, όπως αυτό ισχύει,
- β) Του π.δ. 503/1983, όπως αυτό ισχύει,
- γ) Του π.δ. 530/1983, όπως αυτό ισχύει.

Για τη διαπίστωση σε οχήματα παραγόμενα σε μικρές σειρές όπως ορίζονται στη με αριθμό 32353/1475/4.7.2002 κοινή υπουργική απόφαση, της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των προαναφερόμενων Π.Δ. όσον αφορά την αγκύρωση των ζωνών, και αγκύρωση και αντοχή των καθισμάτων ο κατασκευαστής μπορεί αντί των προβλεπομένων να υποβάλει έκθεση Εργαστηρίου Πολυτεχνικού Ιδρύματος μετά από έλεγχο με την μέθοδο της υπολογιστικής προσομοίωσης (μοντελοποίηση στοιχείου σε ηλεκτρονικό υπολογιστή) καθώς δε και έκθεση του ιδίου εργαστηρίου για τον αριθμό των σημείων στήριξης των ζωνών ασφαλείας ανά θέση και την κατανομή τους στις διάφορες θέσεις. Οι εκθέσεις υπογράφονται από ειδικό εμπειρογνώμονα και τον υπεύθυνο Δ/ντή του εργαστηρίου.

Το εδάφιο στο τέλος της παρ. 2.9.5.2 του άρθρου 3 της Υ.Α. αριθ. 37492/1795/2003 (Α 922) προστέθηκε με το άρθρο 2 της Υ.Α. αριθ. 57865/2848/03 (Β 607/04).

2.10. Υπεραστικά λεωφορεία με μεταβλητή διαρρύθμιση καθισμάτων:

Η μεταβολή της διαρρύθμισης των καθισμάτων είναι επιτρεπτή όταν ικανοποιούνται οι σχετικές απαιτήσεις του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03 και υπάρχει η προβλεπόμενη σήμανση (βλ. παρ. 7.3 του παραρτήματος Ι της ίδιας κ.υ.α).

2.11. Εξωτερικές πληροφοριακές πινακίδες υπεραστικών λεωφορείων.

2.11.1. Για την καλύτερη πληροφόρηση και εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού και την διάκριση των λεωφορείων και του προορισμού τους, φέρουν εξωτερικές πληροφοριακές πινακίδες με τις ακόλουθες ενδείξεις (ελάχιστες απαιτήσεις):

Θέση πινακίδας (ων)	Επιγραφή	Ύψος χαρακτήρων
Εμπρόσθια όψη Άνω ή κάτω μέρος ανεμοθώρακα	τόπος προορισμού στοιχεία ΚΤΕΛ	→ 120 mm → 120 mm
*ενιαία ή δύο πινακίδες		

2.11.2. Αναγραφή ενδείξεων Η αναγραφή των αλφαριθμητικών χαρακτήρων για τις μεταβαλλόμενες και μη ενδείξεις (αριθμός ή γράμμα του δρομολόγιου και τόπος προορισμού, στοιχεία ΚΤΕΛ κ.λπ.) γίνεται επί ηλεκτρονικής οθόνης ψηφιακών χαρακτήρων.

2.11.3. Φωτισμός. Οι οθόνες των πινακίδων είναι φωτιζόμενες για να εξασφαλίζεται η ευχερής ανάγνωσή τους κατά τη νύκτα.

2.12. Συσκευές έκδοσης ή/και ακύρωσης εισιτηρίων υπεραστικών λεωφορείων:

Μπορεί να είναι εφοδιασμένα με συσκευές έκδοσης ή ακύρωσης εισιτηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6, του άρθρου 10 του ν. 2963/01, τοποθετημένες κατά το δυνατόν πλησιέστερα σε κάθε απλή ή διπλή θύρα επιβατών (βλ' ορισμούς παραρτήματος Ι, της κ.υ.α53495/2475/02/17-01-03).

2.13. Αποσκευοθήκες υπεραστικών λεωφορείων.

Η ύπαρξη χώρου(ων) για τη μεταφορά αποσκευών των επιβατών καθώς και των τυχόν ασυνόδευτων μικροδεμάτων είναι υποχρεωτική σε όλα τα υπεραστικά λεωφορεία.

2.13.1. Θέση αποσκευοθηκών: Κάθε προβλεπόμενη από τον κατασκευαστή του λεωφορείου, θέση αποσκευοθηκών (υποδαπέδιες, στο πίσω μέρος, πλήρως διαχωρισμένες από τον χώρο επιβατών ή μη, κλπ) γίνεται αποδεκτή. Χώροι αποσκευοθηκών στο εσωτερικό του λεωφορείου πρέπει να σχεδιάζονται έτσι, ώστε οι αποσκευές να μη μπορεί να πέσουν κατά την απότομη πέδηση του οχήματος ή τη δημιουργία φυγόκεντρης δύναμης στις στροφές. Αποσκευοθήκες τοποθετημένες στην περιοχή του κινητήρα, πρέπει να διαχωρίζονται από τον χώρο του κινητήρα με διάφραγμα, που να εξασφαλίζει και ικανοποιητική θερμομόνωση προς αποφυγή καταστροφής ή ζημίας των αποσκευών.

2.13.2. Αποσκευές σε σχάρα οροφής: Η τοποθέτησή τους δεν είναι επιτρεπτή.

2.13.3. Προσάρτηση ρυμουλκούμενου μεταφοράς αποσκευών: είναι επιτρεπτή η προσάρτηση ελαφρών ρυμουλκούμενων μόνο κατά τη διενέργεια ταξέων ή υπέρταξέων δρομολογίων.

2.14. Χρωματισμός υπεραστικών λεωφορείων.

2.14.1. Εξωτερικός χρωματισμός:

Όταν εντάσσονται σε υπεραστικό ΚΤΕΛ, εκτός από τα ΚΤΕΛ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Ρόδου:

- Μέρος του αμαξώματος ελεφαντοστού ή λευκό
  - Μέρος του αμαξώματος τουρκουάζ ή κυανοπράσινο ή πράσινο
- Όταν εντάσσονται στα ΚΤΕΛ Αττικής, Θεσσαλονίκης, Ρόδου και ΡΟΔΑ:**
- Φόντο πορτοκαλί
  - Λωρίδες υπόλευκες

Η υποπερίπτωση 2.14.1 τίθεται όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου μόνου της ΥΑ Β-31078/2787/2009 (Β 1423).

2.14.2. Εσωτερικός χρωματισμός: Δεν υπόκειται σε περιορισμό.

2.15. Θέρμανση υπεραστικών λεωφορείων.

2.15.1. Θερμαινόμενοι χώροι.

Με το σύστημα θέρμανσης του λεωφορείου πρέπει να θερμαίνονται οι εξής χώροι:

- Όλα τα διαμερίσματα επιβατών,
- Τυχόν διαμέρισμα μελών του πληρώματος,
- Ο χώρος του οδηγού,
- Η εσωτερική πλευρά του ανεμοθώρακα.

2.15.2. Πηγή θερμότητας

Στο διαμέρισμα των επιβατών επιτρέπεται να υπάρχει θερμαντική διάταξη, η οποία λειτουργεί με άλλη μέθοδο πλην του θερμού νερού, εφόσον περιβάλλεται από υλικό σχεδιασμένο να αντέχει στις παραγόμενες από αυτήν θερμοκρασίες, δεν εκλύει τοξικές αναθυμιάσεις και είναι τοποθετημένη έτσι ώστε κανένας επιβάτης να μην μπορεί να αγγίξει μια θερμή επιφάνεια.

Σε αυτήν την περίπτωση για την έκδοση έγκρισης τύπου του οχήματος και την ταξινόμησή του και θέση του σε κυκλοφορία πρέπει να έχει εκδοθεί για το όχημα πιστοποιητικό έγκρισης τύπου ΕΚ σύμφωνα με το π.δ. 1384/1981 (εναρμόνιση οδηγίας 78/548/ΕΟΚ) και την 6034/221/03 (Β' 155) (εναρμόνιση οδηγίας 2001/56/ΕΚ). Εξαιρούνται από την υποχρέωση αυτή οχήματα εφοδιασμένα με θερμαντικές συσκευές καύσης που τοποθετούνται έξω από το διαμέρισμα επιβατών και χρησιμοποιούν νερό ως μέσο μεταφοράς θερμότητας.

2.15.3. Θερμική Ικανότητα.

Η θερμική ικανότητα του συστήματος θέρμανσης, πρέπει να έχει ελάχιστη θερμαντική ικανότητα 200 kcal/h και m³του διατιθέμενου χώρου για επιβάτες και πλήρωμα για τα οχήματα κλάσεων II, III και Β.

2.15.4. Θερμαντικά μέσα.

Για τη θέρμανση του εσωτερικού χώρου του οχήματος, τοποθετούνται συνήθως, μη αποκλειόμενης άλλης τεχνικά αποδεκτής λύσης, οι παρακάτω συσκευές:

-Αεραγωγοί (κανάλια) διασποράς κατά το διαμήκη άξονα του λεωφορείου, τοποθετημένοι, κατά προτίμηση, παραπλεύρως του δαπέδου ή της οροφής του λεωφορείου.

-Θερμαντικά σώματα, ήτοι αερόθερμα με ανεμιστήρες, ομοιόμορφα κατανομημένα στο χώρο των επιβατών.

- Γραμμικά σώματα φυσικής κυκλοφορίας (Convectors).

Τα θερμαντικά σώματα, πρέπει να έχουν τις σωληνώσεις θερμού νερού προστατευμένες, ώστε να αποκλείεται η επαφή των επιβατών με αυτές και να μην έχουν αιχμηρά σημεία.

Οι ανεμιστήρες των θερμαντικών σωμάτων πρέπει να είναι χαμηλού θορύβου ακόμα και στην υψηλότερη ταχύτητα περιστροφής.

2.16. Αερισμός - Κλιματισμός υπεραστικών λεωφορείων

Τα υπεραστικά λεωφορεία πρέπει να είναι εφοδιασμένα με σύστημα αερισμού και ανανέωσης του αέρα του εσωτερικού χώρου, το οποίο μπορεί να συνδυάζεται και με το σύστημα κλιματισμού. Ο προαναφερόμενος συνδυασμός, είναι υποχρεωτικός στα διώροφα οχήματα.

2.16.1. Τεχνητός αερισμός:

Οι ελάχιστες απαιτήσεις αερισμού του οχήματος που επιτυγχάνεται με βεβιασμένη προσαγωγή αέρα από το εξωτερικό περιβάλλον (όχι από ανακυκλοφορία), είναι:

- Για τα οχήματα κλάσεων II , III και B : 15 m³ ανά ώρα και άτομο.

2.16.2. Φυσικός αερισμός:

2.16.2.1. Για την εισαγωγή πρόσθετου αέρα με φυσική ροή, όταν το όχημα κινείται και επιπλέον των ανοιγόμενων παραθύρων (αν υπάρχουν), θα διαθέτει στην οροφή του :

- Μία τουλάχιστον θυρίδα (καταπακτή) αερισμού, εφόσον το ολικό μήκος του δεν υπερβαίνει τα 8,6 m,
- Δύο τουλάχιστον θυρίδες (καταπακτές) αερισμού, εφόσον το ολικό μήκος του υπερβαίνει τα 8,6 m,

2.16.2.2. Οι θυρίδες της παραγράφου 2.16.2.1, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως καταπακτές διαφυγής, εφόσον πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές των καταπακτών διαφυγής (θέση, διαστάσεις, τρόπος απελευθέρωσης; κλπ).

2.16.3. Συνολικός αερισμός

Ο αερισμός του εσωτερικού χώρου του οχήματος επιτυγχάνεται με συνδυασμό των παρακάτω συσκευών - συστημάτων :

- Με τις παραπάνω αναφερόμενες θυρίδες (καταπακτές) αερισμού.
- Με ανοιγομένα παράθυρα, αν υπάρχουν.
- Με αεραγωγούς (κανάλια) διασποράς για τη διοχέτευση αέρα υπό πίεση και την απαγωγή του, με τη βοήθεια ηλεκτρικών ανεμιστήρων.
- Με ηλεκτροκίνητους ανεμιστήρες απλής ή διπλής ενέργειας, με διάταξη απόφραξης, όταν δε λειτουργούν και οι οποίοι δημιουργούν σύστημα προσαγωγής και απαγωγής αέρα.

Εναλλακτικά, για κάθε είδος αερισμού (φυσικού ή τεχνητού), θα γίνεται δεκτό και κάθε άλλο σύστημα ισοδύναμης αποτελεσματικότητας. Εξαιρούνται από την εναλλακτική αυτή δυνατότητα τα ανοιγόμενα παράθυρα.

2.16.4. Κλιματισμός:

Τα υπεραστικά λεωφορεία φέρουν υποχρεωτικά πλήρη κλιματιστική μονάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9, του άρθρου 12 του ν. 2963/01, η οποία:

- είτε παρέχει μόνο ψύξη, οπότε η θέρμανση του οχήματος εξασφαλίζεται από το σύστημα θέρμανσης της προηγούμενης παρ. 2.15.
- είτε παρέχει ψύξη και θέρμανση, επιπρόσθετη από την παρεχόμενη από το σύστημα θέρμανσης του οχήματος.

Η κλιματιστική μονάδα είναι ρυθμιζόμενη, λειτουργεί και ελέγχεται από κατάλληλη ηλεκτρονική / ηλεκτρική διάταξη, που χειρίζεται ο οδηγός.

Το ψυκτικό υγρό πρέπει είναι φιλικό προς το περιβάλλον (π.χ. R 134α).

2.17. Ανοίγματα πλευρικών παραθύρων υπεραστικών λεωφορείων.

2.17.1 Τα πλευρικά παράθυρα των οχημάτων επιτρέπεται να είναι σταθερά (μη ανοιγόμενα), εκτός από ένα τουλάχιστον παράθυρο σε κάθε πλευρά και όροφο, το οποίο πρέπει να είναι ανοιγόμενο.

Σε περίπτωση που το σύστημα αερισμού του οχήματος εξασφαλίζει την προσαγωγή αέρα από το εξωτερικό περιβάλλον (όχι από ανακυκλοφορία) και τη

διασπορά του, μέσω αεραγωγών (καναλιών) καθ' όλο το μήκος του λεωφορείου (σύστημα αερισμού AIR-DRAFT), τότε όλα τα πλευρικά παράθυρα επιτρέπεται να είναι σταθερά (μη ανοιγόμενα).

2.17.2. Ανοιγόμενη επιφάνεια

Η συνολική ανοιγόμενη επιφάνεια των πλευρικών παραθύρων είναι, κατ' ελάχιστο, το 6% της συνολικής υαλόφρακτης επιφάνειας των πλευρικών παραθύρων, μη συνυπολογιζομένων των επιφανειών των φεγγιτών επάνω από τις θύρες επιβατών και οδηγού καθώς και της επιφανείας του παραθύρου του οδηγού.

2.17.3. Τρόπος ανοίγματος πλευρικών παραθύρων.

2.17.3.1. Τα παράθυρα κάθε πλευράς μπορεί να είναι ανοιγόμενα καθ' οιονδήποτε τρόπο, υπό την προϋπόθεση ότι στα παράθυρα που το ανοιγόμενο τμήμα δεν καλύπτει όλο το ύψος του φατώματος του παραθύρου, το ανοιγόμενο τμήμα θα είναι το επάνω.

2.17.3.2. Το ύψος του κάτω άκρου των ανοιγομένων επιφανειών των παραθύρων, στην περίπτωση που υπάρχουν τέτοια παράθυρα, από το δάπεδο που είναι αμέσως από κάτω (εξαιρουμένων οποιωνδήποτε τοπικών μεταβολών όπως αυτών που προκαλούνται από την ύπαρξη τροχού ή κιβωτίου μετάδοσης κίνησης), δεν πρέπει να είναι μικρότερο από 65 cm.

2.17.3.3 Τα παράθυρα και οι μηχανισμοί λειτουργίας τους, πρέπει να εξασφαλίζουν απόλυτη στεγανότητα από τη βροχή, τόσο στο εσωτερικό του λεωφορείου, όσο και στον μεταξύ της εσωτερικής και της εξωτερικής επένδυσης χώρο των παραθύρων.

2.17.3.4. Το κινητό μέρος των ανοιγομένων παραθύρων πρέπει να είναι κατάλληλων διαστάσεων ώστε να εξασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία του και ο ευχερής χειρισμός του από ένα άτομο.

2.17.4. Αντιηλιακά παραπετάσματα.

Όλα τα πλευρικά παράθυρα, είναι υποχρεωτικά εφοδιασμένα με κατάλληλα παραπετάσματα αρίστης ποιότητας και αντοχής, ώστε να προστατεύονται οι επιβάτες από τον ήλιο. Τα παραπετάσματα μετακινούνται με τρόπο που επιτρέπει την εύκολη χρήση τους.

2.18. Λοιπός εξοπλισμός υπεραστικών λεωφορείων.

2.18.1. Πληροφόρηση επιβατών: Υποχρεωτικά μεγαφωνική εγκατάσταση με επαρκή αριθμό μεγαφώνων ανάλογα με το μέγεθος του λεωφορείου, σε όλους χώρους των επιβατών, για την πληροφόρησή τους από τον οδηγό.

2.18.2. Ραδιόφωνο: Προαιρετικά, συνδεδεμένο στην μεγαφωνική εγκατάσταση (επαρκή αριθμό μεγαφώνων στο χώρο των επιβατών) και δυνατότητα απομόνωσης των μεγαφώνων του χώρου των επιβατών.

2.18.3. Συσκευές οπτικής ψυχαγωγίας: Προαιρετικά, υπό την προϋπόθεση συμμόρφωσής τους, ως προς τη θέση τοποθέτησης, προς τις απαιτήσεις της παρ. 7.14. του παραρτήματος Ι_Τ της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03

2.18.4. Ηλεκτρικό ψυγείο: Προαιρετικά.

2.18.5. Χώρος υγιεινής (τουαλέτα-νιπτήρα): Προαιρετικά. Ο εξαερισμός της τουαλέτας (W.C.) θα γίνεται πάντοτε με ανεμιστήρα εξαγωγής αέρα προς το περιβάλλον (δημιουργία υποπίεσης μέσα στην τουαλέτα) θα υπάρχει δε κατάλληλη γρίλια ή χαραμάδα για την επικοινωνία της με το χώρο των αποσκευοθηκών ή το χώρο των επιβατών.

2.18.6. Συσκευές παροχής θερμών ποτών και εξοπλισμό παρασκευής φαγητών : Δεν είναι επιτρεπτή η τοποθέτησή τους.

2.18.7. Γενικά το λεωφορείο πρέπει να είναι εφοδιασμένο με κάθε μηχανισμό, σύστημα ή εξάρτημα ή συσκευή που προβλέπεται από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ) και τις λοιπές ισχύουσες διατάξεις και τις ειδικές συνθήκες κυκλοφορίας.

Άρθρο 4

Καθορισμός τύπων και τεχνικών προδιαγραφών ημιαστικών λεωφορείων

1. Τύποι ημιαστικών λεωφορείων.

1.1. Για τους σκοπούς της παρούσας, ως τύπος ημιαστικού λεωφορείου, νοείται η κωδικοποιημένη ονοματολογία, που αποδίδεται στο λεωφορείο και το περιγράφει σύμφωνα με το είδος της συγκοινωνίας που εκτελεί (ημιαστικό), τη μεταφορική του ικανότητα (χωρητικότητά του σε επιβάτες) και το είδος του αμαξώματός του. Χρησιμοποιείται:

α. Για το χαρακτηρισμό του στη χορηγούμενη άδεια κυκλοφορίας, από αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

β. Για την ένταξη του σε συγκοινωνιακούς φορείς του ν. 2963/01.

1.2. Οι τύποι των ημιαστικών λεωφορείων, εξαιρουμένων των λεωφορείων χωρητικότητας έως και 22 επιβατών, συγκροτούνται από τρία μέρη ως εξής:

1ο μέρος: αποτελείται από το γράμμα Η, που δηλώνει το είδος του λεωφορείου (ημιαστικό)

2ο μέρος: αποτελείται από ένα μονοψήφιο ή διψήφιο αριθμό, που δηλώνει τον αριθμό των σειρών καθισμάτων, συμπεριλαμβανομένης της τελευταίας, που μπορεί να τοποθετηθούν στο λεωφορείο. Η μέτρηση των σειρών καθισμάτων γίνεται ως εξής::

Μονώροφα λεωφορεία: Οι σειρές της αριστερής πλευράς.

Διώροφα λεωφορεία: Το άθροισμα των σειρών της αριστερής πλευράς άνω και κάτω ορόφου.

Προκειμένου για λεωφορεία μεταβλητής διαρρύθμισης καθισμάτων, λαμβάνεται ο μεγαλύτερος αριθμός σειρών καθισμάτων.

Προκειμένου για λεωφορεία μη μεταβλητής διαρρύθμισης καθισμάτων:

-με πρόβλεψη για μεταφορά χρήστη αναπηρικής πολυθρόνας, στην αριστερή πλευρά του λεωφορείου, ο αριθμός σειρών της πλευράς αυτής επαυξάνεται κατά μία (1).

-με πρόβλεψη χώρου ορθίων σε χώρο δύο διπλών καθισμάτων, στην αριστερή πλευρά του λεωφορείου, ο αριθμός σειρών της πλευράς αυτής επαυξάνεται κατά δύο (2).

Αν συντρέχουν αθροιστικά οι δύο παραπάνω περιπτώσεις, η επαύξηση των αριθμών σειρών δε γίνεται αθροιστικά.

3ο μέρος: αποτελείται από τα γράμματα που ακολουθούν, χαρακτηριστικά του τύπου του αμαξώματος του λεωφορείου:

-Μ(μονώροφο)

- Δ (διώροφο)

Αλλαγή οποιουδήποτε από τα παραπάνω τρία μέρη που συνθέτουν τον τύπο του ημιαστικού λεωφορείου, συνεπάγεται αλλαγή τύπου του λεωφορείου.

1.3. Ο τύπος ημιαστικού λεωφορείου, συνολικής χωρητικότητας έως και 22 επιβατών, χαρακτηρίζεται ως "ημιαστικό μικρολεωφορείο".

2. Προδιαγραφές ημιαστικών λεωφορείων.

2.1.Γενικά.

Τα ημιαστικά λεωφορεία είναι οχήματα των κατηγοριών M2 και M3, όπως αυτές ορίζονται στην ΚΥΑ 47271/3950/21-12-92, όπως αυτή ισχύει.

Εκτός, αν από επόμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, ορίζονται εναλλακτικές ή επιπλέον απαιτήσεις, τα ημιαστικά λεωφορεία συμμορφώνονται, ως προς τα ακόλουθα θέματα, με τις απαιτήσεις του παραρτήματος Ι, του Παραρτήματος ΙV και των παραρτημάτων VI (ειδικές απαιτήσεις για τα οχήματα χωρητικότητας έως 22 επιβάτες) και VIII (ειδικές απαιτήσεις για διώροφα οχήματα), όπου αυτές απαιτείται να εφαρμοστούν, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03:

1. Ορισμούς (βλ. παρ. 2, παραρτήματος Ι)
2. Εμβαδόν χώρου επιβατών (βλ. παρ. 7.2, παραρτήματος Ι)
3. Σήμανση των οχημάτων (βλ. παρ. 7.3, παραρτήματος Ι)
4. Πυροπροστασία (βλ. παρ. 7.5, παραρτήματος Ι)
5. Έξοδοι (βλ. παρ. 7.6, παραρτήματος Ι)
6. Εσωτερική διαρρύθμιση (βλ. παρ. 7.7, παραρτήματος Ι)
7. Τεχνητός φωτισμός (βλ. παρ. 7.8, παραρτήματος Ι)
8. Χειρολισθήρες και χειρολαβές (βλ. παρ. 7.11, παραρτήματος Ι)
9. Κιγκλιδώματα κλιμακοστασίων (βλ. παρ. 7.12, παραρτήματος Ι)
10. Ράφια αποσκευών και προστασία των επιβαινόντων (βλ. παρ. 7.13, παραρτήματος Ι)
11. Καταπακτές, εάν υπάρχουν (βλ. παρ. 7.14, παραρτήματος Ι)
12. Συσκευές οπτικής ψυχαγωγίας (βλ. παρ. 7.15, παραρτήματος Ι)

Για τη διαπίστωση συμμόρφωσης οχημάτων με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος ΙV της κοινής υπουργικής απόφασης 53495/ 2475/ 02/17.1.2003 που αφορά την αντοχή υπερκατασκευής (αμαξώματος) ο κατασκευαστής μπορεί να υποβάλει αντί των προβλεπόμενων πιστοποιητικών από την οδηγία 2001/85/ΕΚ ή τον κανονισμό Β66 του ΟΗΕ, όπως αυτά κάθε φορά ισχύουν, φύλλο ελέγχου Εργαστηρίου Πολυτεχνικού Ιδρύματος μετά από έλεγχο που θα διενεργήσει σύμφωνα με τις απαιτήσεις της προαναφερόμενης οδηγίας. Οι εκθέσεις υπογράφονται από ειδικό εμπειρογνώμονα και τον υπεύθυνο Δ/ντή του εργαστηρίου.

Το εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 2.1 του άρθρου 4 της Υ.Α. αριθ. 37492/1795/2003 (Α 922) προστέθηκε με το άρθρο 1 της Υ.Α. αριθ. 57865/2848/03 (Β 607/04).

2.2. Μέγιστα βάρη – διαστάσεις και δυνατότητα ελιγμών ημιαστικών λεωφορείων.

Τα ημιαστικά λεωφορεία συμμορφώνονται, ως προς τα μέγιστα βάρη, τις διαστάσεις τους και τη δυνατότητα ελιγμών, προς τις απαιτήσεις των διατάξεων:

- του άρθρου 1 του π.δ 1161/1977, όπως ισχύει
- του παραρτήματος Ι, του π.δ. 77/1998 (Α 71), όπως ισχύει.
- του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α. 27785/2153/97/29-05-98 όπως ισχύει.

2.3. Κατανομή φορτίων μεταξύ των αξόνων και συνθήκες φορτίσεως ημιαστικών λεωφορείων

Η κατανομή φορτίων μεταξύ των αξόνων και οι συνθήκες φορτίσεως ελέγχονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7.4.3, του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 27785/2153/97/29-05-98. Επιπρόσθετα εφαρμόζονται οι προδιαγραφές των διατάξεων της παρ. 7.1.1 και 7.1.2, του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03.

2.4. Κατάταξη ημιαστικών λεωφορείων.

Τα ημιαστικά λεωφορεία κατατάσσονται στα οχήματα κλάσεων II με μεταφορά ορθίων ή A, οι οποίες βάσει του παραρτήματος της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03 ορίζονται ως εξής:

α) Για οχήματα που έχουν χωρητικότητα πάνω από 22 επιβάτες εξαιρέσει του οδηγού:

"Κλάση N": Οχήματα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά καθημένων επιβατών και σχεδιασμένα ώστε να επιτρέπουν τη μεταφορά ορθίων επιβατών στο διάδρομο ή/και σε επιφάνεια που δεν υπερβαίνει το χώρο που διατίθεται για δύο διπλά καθίσματα

β) Για οχήματα χωρητικότητας έως 22 επιβάτες, εξαιρέσει του οδηγού:

"Κλάση A": Οχήματα σχεδιασμένα να μεταφέρουν και όρθιους επιβάτες. Ένα όχημα της κατηγορίας αυτής έχει καθίσματα και διαθέτει χώρο για όρθιους επιβάτες.

2.5. Τύποι αμαξώματος ημιαστικών λεωφορείων.

Οι αποδεκτοί τύποι αμαξωμάτων για ημιαστικά λεωφορεία, σύμφωνα και με την παρ. 2 "ορισμοί" του Παραρτήματος I της κ.υ.α. 53495/2475/02/17-01-03 και την κωδικοποίηση 3 της ενότητας Γ "Ορισμός τύπου αμαξώματος", του παραρτήματος III, της κ.υ.α. 47271/3950/21-12-92, όπως αυτή ισχύει, είναι οι ακόλουθοι:

Οχήματα κλάσης II

- Μονώροφα
- Διώροφα
- Μονώροφα χαμηλοδάπεδα
- Διώροφα χαμηλοδάπεδα

-Οχήματα κλάσης A

- Μονώροφα
- Μονώροφα χαμηλοδάπεδα.

2.6. Επιβάτες ημιαστικών λεωφορείων.

Ο αριθμός των καθημένων και όρθιων επιβατών καθορίζεται με εφαρμογή των απαιτήσεων της παρ. 2.3 του παρόντος άρθρου και των σχετικών παραγράφων του Παραρτήματος I της κ.υ.α. 53495/2475/02/17-01-03 (όπως της παρ. 7.2 με την οποία καθορίζεται το εμβαδόν χώρου επιβατών).

Στα λεωφορεία που κατατάσσονται στα οχήματα κλάσης II, ισχύει επιπρόσθετα η προϋπόθεση μεταφοράς αριθμού ορθίων επιβατών, που είναι κατ ελάχιστο το 40% του αριθμού των καθημένων επιβατών.

2.7. Θέση συνοδού σε ημιαστικά λεωφορεία.

Πρέπει να υπάρχει θέση συνοδού (εισπράκτορα), ο οποίος λογίζεται ως μέλος πληρώματος, κατά την έννοια της παρ. 2.23 του παραρτήματος I, της κ.υ.α. 53495/2475/02/17-01-03.

2.8. Θύρες επιβατών ημιαστικών λεωφορείων.

2.8.1. Αριθμός.

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός θυρών επιβατών στα ημιαστικά λεωφορεία έχει ως εξής:

Συνολικός αριθμός επιβατών	Ελάχιστος αριθμός θυρών επιβατών
9-22	1
23-35	1
36-45 1 +1	(2 διακεκριμένες θύρες)
46-55 1 +1	(2 διακεκριμένες θύρες)
56-70	3
71-85	3
86-100	4
101-115	4
Άνω των 116	5

2.8.2. Τρόπος λειτουργίας: Οι θύρες επιβατών λειτουργούν με ενέργεια και είναι αυτόματης ή μη λειτουργίας, σύμφωνα με τους ορισμούς της παρ. 2 , και περιγράφονται λειτουργικά στην παρ. 7 "απαιτήσεις", του παραρτήματος I, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03.

2.9. Καθίσματα ημιαστικών λεωφορείων.

2.9.1. Τύπος κατασκευής:

- Τα συνεχόμενα καθίσματα πρέπει να έχουν διακεκριμένες έδρες και ερεισίνωτα
- Τα καθίσματα πρέπει να είναι τύπου υπνοκαθίσματος, με υποστήριγμα κεφαλής στο άνω μέρος του ερεισίνωτου και προαιρετική δυνατότητα ρύθμισης της κλίσης του προς τα πίσω.
- Πρέπει να φέρουν πλευρικά υποστηρίγματα χεριών (υφαγκώνια) τουλάχιστον προς την πλευρά του διαδρόμου και προς το πλευρικό τοίχωμα (εκτός αν η διαμόρφωση του πλευρικού τοιχώματος προσφέρει αντίστοιχο υποστήριγμα), πλην των καθισμάτων της τελευταίας σειράς
- Πτυσσόμενα υποπόδια
- χειρολαβή για τον καθήμενο επιβάτη και προαιρετικά θήκη για τοποθέτηση εντύπων ή μικροαντικειμένων στο πίσω μέρος της πλάτης των καθισμάτων
- χειρολαβή στήριξης ορθίων

2.9.2. Υλικά – επένδυση

- Το ερεισίνωτο και η έδρα των καθισμάτων είναι ολικά επενδεδυμένα με μαλακή εσωτερικά επένδυση καθώς και εξωτερική επένδυση από κατάλληλο υλικό ώστε να αποφεύγεται η εφίδρωση των επιβατών.
- Τόσο η εσωτερική όσο και η εξωτερική επένδυση των καθισμάτων πρέπει να είναι από δυσανάφλεκτο υλικό.

2.9.3. Αποσυναρμολογούμενα καθίσματα: Η τοποθέτηση αποσυναρμολογούμενων καθισμάτων (οχήματα μεταβλητής διαρρύθμισης καθισμάτων) (βλ. παρ. 2 ορισμούς και παρ. 7.2. και 7.3 του παραρτήματος I, της κ.υ.α53495/2475/02/17-01-03) είναι επιτρεπτή.

2.9.4. Ανακλινόμενα (πτυσσόμενα) καθίσματα: Η τοποθέτησή τους είναι επιτρεπτή, εφόσον συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του παραρτήματος I, της κ.υ.α53495/2475/02/17-01-03.

2.9.5. Ζώνες ασφαλείας και αντοχή των καθισμάτων και των αγκυρώσεών τους.

2.9.5.1. Εξαιρουμένων των πτυσσόμενων καθισμάτων, όπως αυτά ορίζονται στο π.δ. 530/1983 (Α 204), όλα τα υπόλοιπα καθίσματα επιβατών και τα καθίσματα του οδηγού και του συνοδού των ημιαστικών λεωφορείων, πρέπει να είναι εφοδιασμένα με ζώνες ασφαλείας.

2.9.5.2. Τα καθίσματα και οι τοποθετούμενες σε αυτά ζώνες ασφαλείας πρέπει να συμμορφώνονται με τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) Του π.δ. 502/1983, όπως αυτό ισχύει.
- β) Του π.δ. 503/1983, όπως αυτό ισχύει.
- γ) Του π.δ. 530/1983, όπως αυτό ισχύει.

Για τη διαπίστωση σε οχήματα παραγόμενα σε μικρές σειρές όπως ορίζονται στη με αριθμό 32353/1475/4.7.2002 κοινή υπουργική απόφαση, της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των προαναφερόμενων Π.Δ. όσον αφορά την αγκύρωση των ζωνών, και αγκύρωση και αντοχή των καθισμάτων ο κατασκευαστής μπορεί αντί των προβλεπόμενων να υποβάλει έκθεση Εργαστηρίου Πολυτεχνικού Ιδρύματος μετά από έλεγχο με την μέθοδο της υπολογιστικής προσομοίωσης (μοντελοποίηση στοιχείου σε ηλεκτρονικό υπολογιστή) καθώς δε και έκθεση του ιδίου εργαστηρίου για τον αριθμό των σημείων στήριξης των ζωνών ασφαλείας ανά θέση και την κατανομή τους στις διάφορες θέσεις. Οι εκθέσεις υπογράφονται από ειδικό εμπειρογνώμονα και τον υπεύθυνο Δ/ντή του εργαστηρίου.

Το εδάφιο στο τέλος της υποπερίπτωσης 2.9.5.2 της παραγράφου 2 του άρθρου 4 της Υ.Α. αριθ. 37492/1795/2003 (Α 922) προστέθηκε με το άρθρο 2 της Υ.Α. αριθ. 57865/2848/03 (Β 607/04).

2.10. Ημιαστικά λεωφορεία με μεταβλητή διαρρύθμιση καθισμάτων:

Η μεταβολή της διαρρύθμισης των καθισμάτων είναι επιτρεπτή όταν ικανοποιούνται οι σχετικές απαιτήσεις του παραρτήματος Ι, της κ.υ.α.53495/2475/02/17-01-03 και υπάρχει η προβλεπόμενη σήμανση (βλ. παρ. 7.3 του παραρτήματος Ι της ίδιας κ.υ.α.).

2.11. Εξωτερικές πληροφοριακές πινακίδες ημιαστικών λεωφορείων.

2.11.1. Για την καλύτερη πληροφόρηση και εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού και την διάκριση των λεωφορείων και του προορισμού τους, φέρουν εξωτερικές πληροφοριακές πινακίδες με τις ακόλουθες ενδείξεις (ελάχιστες απαιτήσεις):

Θέση πινακίδας (ων)	Επιγραφή	Ύψος χαρακτήρων
Εμπρόσθια όψη	τόπος προορισμού	→ 120 mm
Άνω ή κάτω μέρος ανεμοθώρακα	στοιχεία ΚΤΕΛ	→ 120 mm
*ενιαία ή δύο πινακίδες		

2.11.2. Αναγραφή ενδείξεων. Η αναγραφή των αλφαριθμητικών χαρακτήρων για τις μεταβαλλόμενες και μη ενδείξεις (αριθμός ή γράμμα του δρομολόγιου και τόπος προορισμού, στοιχεία ΚΤΕΛ κ.λ.π.) θα γίνεται επί ηλεκτρονικής οθόνης ψηφιακών χαρακτήρων.

2.11.3. Φωτισμός. Οι οθόνες των πινακίδων πρέπει να είναι φωτιζόμενες για να εξασφαλίζεται η ευχερής ανάγνωσή τους κατά τη νύκτα.

2.12. Συσκευές έκδοσης ή/και ακύρωσης εισιτηρίων ημιαστικών λεωφορείων:

Ο εφοδιασμός με συσκευές έκδοσης ή ακύρωσης εισιτηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6, του άρθρου 10 του ν. 2963/01, τοποθετημένες κατά το δυνατό πλησιέστερα σε κάθε απλή ή διπλή θύρα επιβατών (βλ. ορισμούς παραρτήματος Ι, της κ.υ.α. 53495/2475/02/17-01-03 είναι υποχρεωτικός όταν εκτελούν και αστική συγκοινωνία, ειδάλλως προαιρετικός.

2.13. Αποσκευοθήκες ημιαστικών λεωφορείων.

Η ύπαρξη χώρου(ων) για τη μεταφορά αποσκευών των επιβατών καθώς και των τυχόν ασυνόδευτων μικροδεμάτων είναι υποχρεωτική σε όλα τα ημιαστικά λεωφορεία.

2.13.1. Θέση αποσκευοθηκών: Κάθε προβλεπόμενη από τον κατασκευαστή του λεωφορείου, θέση αποσκευοθηκών (υποδαπέδιες, στο πίσω μέρος, πλήρως διαχωρισμένες από τον χώρο επιβατών ή μη, κλπ) γίνεται αποδεκτή. Χώροι αποσκευοθηκών στο εσωτερικό του λεωφορείου πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε οι αποσκευές να μη μπορεί να πέσουν κατά την απότομη πέδηση του οχήματος ή τη δημιουργία φυγόκεντρης δύναμης στις στροφές. Αποσκευοθήκες τοποθετημένες στην περιοχή του κινητήρα, πρέπει να διαχωρίζονται από το χώρο του κινητήρα με διάφραγμα, που να εξασφαλίζει και ικανοποιητική θερμομόνωση προς αποφυγή καταστροφής των αποσκευών.

2.13.2. Αποσκευές σε σχάρα οροφής: Η τοποθέτησή τους δεν είναι επιτρεπτή.

2.13.3. Προσάρτηση ρυμουλκούμενου μεταφοράς αποσκευών: Δεν είναι επιτρεπτή.

2.14. Χρωματισμός ημιαστικών λεωφορείων.

2.14.1. Εξωτερικός χρωματισμός:

Τα ημιαστικά λεωφορεία, όταν εντάσσονται στους συγκοινωνιακούς φορείς (ΚΤΕΛ, ΡΟΔΑ κλπ) για την εκτέλεση αστικής ή υπεραστικής συγκοινωνίας, έχουν αντίστοιχα τον εξωτερικό χρωματισμό των τύπων αστικών ή υπεραστικών λεωφορείων που καθορίζονται στις παραγράφους 2.14., των άρθρων 1 και 2 της παρούσας.

2.14.2. Εσωτερικός χρωματισμός: Δεν υπόκειται σε περιορισμό

2.15. Θέρμανση ημιαστικών λεωφορείων

2.15.1. Θερμαινόμενοι χώροι.

Με το σύστημα θέρμανσης του λεωφορείου πρέπει να θερμαίνονται οι εξής χώροι:

- Όλα τα διαμερίσματα επιβατών,
- Τυχόν διαμέρισμα μελών του πληρώματος,
- Ο χώρος του οδηγού,
- Η εσωτερική πλευρά του ανεμοθώρακα.

2.15.2. Πηγή θερμότητας.

Στο διαμέρισμα των επιβατών, επιτρέπεται να υπάρχει θερμαντική διάταξη, η οποία λειτουργεί με άλλη μέθοδο πλην του θερμού νερού, εφόσον περιβάλλεται από υλικό σχεδιασμένο να αντέχει στις παραγόμενες από αυτήν θερμοκρασίες, δεν εκλύει τοξικές αναθυμιάσεις και είναι τοποθετημένη έτσι ώστε κανένας επιβάτης να μην μπορεί να αγγίξει μια θερμή επιφάνεια.

Σε αυτή την περίπτωση για την έκδοση έγκρισης τύπου του οχήματος και την ταξινόμησή του και θέση του σε κυκλοφορία πρέπει να έχει εκδοθεί για το όχημα πιστοποιητικό έγκρισης τύπου ΕΚ σύμφωνα με το π.δ. 1384/1981 (εναρμόνιση οδηγίας 78/548/ΕΟΚ) και την κ.υ.α. 6034/ 221/03 (Β 155) (εναρμόνιση οδηγίας 2001/56/ΕΚ). Εξαιρούνται από την υποχρέωση αυτή οχήματα εφοδιασμένα με θερμαντικές συσκευές καύσης που τοποθετούνται έξω από το διαμέρισμα επιβατών και χρησιμοποιούν νερό ως μέσο μεταφοράς θερμότητας.

2.15.3. Θερμική Ικανότητα.

Η θερμική ικανότητα του συστήματος θέρμανσης, πρέπει να έχει ελάχιστη θερμαντική ικανότητα 200 kcal/h και m³ του διατιθέμενου χώρου για επιβάτες και πλήρωμα για τα οχήματα κλάσεων II, III και Β.

2.15.4. Θερμαντικά μέσα.

Για τη θέρμανση του εσωτερικού χώρου του οχήματος, τοποθετούνται συνήθως, μη αποκλειόμενης άλλης τεχνικά αποδεκτής λύσης, οι παρακάτω συσκευές:

-Αεραγωγοί (κανάλια) διασποράς κατά το διαμήκη άξονα του λεωφορείου, τοποθετημένοι, κατά προτίμηση, παραπλεύρως του δαπέδου ή της οροφής του λεωφορείου.

-Θερμαντικά σώματα, ήτοι αερόθερμα με ανεμιστήρες, ομοιόμορφα κατανομημένα στο χώρο των επιβατών.

-Γραμμικά σώματα φυσικής κυκλοφορίας (Convectors).

Τα θερμαντικά σώματα, πρέπει να έχουν τις σωληνώσεις θερμού νερού προστατευμένες, ώστε να αποκλείεται η επαφή των επιβατών με αυτές και να μην έχουν αιχμηρά σημεία.

Οι ανεμιστήρες των θερμαντικών σωμάτων πρέπει να είναι χαμηλού θορύβου ακόμα και στην υψηλότερη ταχύτητα περιστροφής.

2.16. Αερισμός - Κλιματισμός ημιαστικών λεωφορείων.

Τα ημιαστικά λεωφορεία πρέπει να είναι εφοδιασμένα με σύστημα αερισμού και ανανέωσης του αέρα του εσωτερικού χώρου, το οποίο μπορεί να συνδυάζεται και με το σύστημα κλιματισμού. Ο προαναφερόμενος συνδυασμός, είναι υποχρεωτικός στα διώροφα οχήματα.

2.16.1. Τεχνητός αερισμός:

Οι ελάχιστες απαιτήσεις αερισμού του οχήματος που επιτυγχάνεται με βεβιασμένη προσαγωγή αέρα από το εξωτερικό περιβάλλον (όχι από ανακυκλοφορία), είναι

- Για τα οχήματα κλάσεων Π και Α : 15 m³ ανά ώρα και άτομο.

2.16.2. Φυσικός αερισμός:

2.16.2.1. Για την εισαγωγή πρόσθετου αέρα με φυσική ροή, όταν το όχημα κινείται και επιπλέον των ανοιγομένων παραθύρων (αν υπάρχουν), διαθέτει στην οροφή του:

-Μία τουλάχιστον θυρίδα (καταπακτή) αερισμού, εφόσον το ολικό μήκος του δεν υπερβαίνει τα 8,6 m,

-Δύο τουλάχιστον θυρίδες (καταπακτές) αερισμού, εφόσον το ολικό μήκος του υπερβαίνει τα 8,6 m,

2.16.2.2. Οι θυρίδες της παραγράφου 2.16.2.1, μπορεί να χρησιμεύουν και ως καταπακτές διαφυγής, εφόσον πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές των καταπακτών διαφυγής (θέση, διαστάσεις, τρόπος απελευθέρωσης, κλπ).

2.16.3. Συνολικός αερισμός

Ο αερισμός του εσωτερικού χώρου του οχήματος επιτυγχάνεται με συνδυασμό των παρακάτω συσκευών - συστημάτων :

-Με τις παραπάνω αναφερόμενες θυρίδες (καταπακτές) αερισμού.

-Με τα ανοιγόμενα παράθυρα, που προβλέπονται για την κλάση του λεωφορείου στην επόμενη παράγραφο 2.17

-Με αεραγωγούς (κανάλια) διασποράς για τη διοχέτευση αέρα υπό πίεση και την απαγωγή του, με τη βοήθεια ηλεκτρικών ανεμιστήρων.

-Με ηλεκτροκίνητους ανεμιστήρες απλής ή διπλής ενέργειας, με διάταξη απόφραξης όταν δεν λειτουργούν και οι οποίοι δημιουργούν σύστημα προσαγωγής και απαγωγής αέρα.

Εναλλακτικά, για κάθε είδος αερισμού (φυσικού ή τεχνητού), θα γίνεται δεκτό και κάθε άλλο σύστημα ισοδύναμης αποτελεσματικότητας. Εξαιρούνται από την εναλλακτική αυτή δυνατότητα τα ανοιγόμενα παράθυρα

2.16.4. Κλιματισμός:

Τα ημιαστικά λεωφορεία φέρουν υποχρεωτικά πλήρη κλιματιστική μονάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9, του άρθρου 12 του ν. 2963/01, η οποία:

-είτε παρέχει μόνο ψύξη, οπότε η θέρμανση του οχήματος εξασφαλίζεται από το σύστημα θέρμανσης της προηγούμενης παραγράφου. 2.15.

-είτε παρέχει ψύξη και θέρμανση, επιπρόσθετη από την παρεχόμενη από το σύστημα θέρμανσης του οχήματος.

Η κλιματιστική μονάδα είναι ρυθμιζόμενη, λειτουργεί και ελέγχεται από κατάλληλη ηλεκτρονική / ηλεκτρική διάταξη, που χειρίζεται ο οδηγός.

Το ψυκτικό υγρό πρέπει να είναι φιλικό προς το περιβάλλον (π.χ. R134α).

2.17. Ανοίγματα πλευρικών παραθύρων ημιαστικών λεωφορείων

2.17.1. Τα πλευρικά παράθυρα των οχημάτων επιτρέπεται να είναι σταθερά (μη ανοιγόμενα), εκτός από τουλάχιστον δύο παράθυρα σε κάθε πλευρά και όροφο που πρέπει να είναι ανοιγόμενα.

2.17.2. Η συνολική ανοιγόμενη επιφάνεια των πλευρικών παραθύρων είναι, κατ' ελάχιστο, το 12% της συνολικής υαλ-φρακτής επιφάνειας των πλευρικών παραθύρων, μη συνυπολογιζομένων των επιφανειών των φεγγιτών επάνω από τις θύρες επιβατών και οδηγού καθώς και της επιφάνειας του παραθύρου του οδηγού.

Οι υποπεριπτώσεις 2.17.1 και 2.17.2 της παραγράφου 2 του άρθρου 4 τίθενται ως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 5 της Υ.Α. αριθ. 57865/2848/03 (B 607/04).

2.17.3. Τρόπος ανοίγματος πλευρικών παραθύρων

2.17.3.1. Τα παράθυρα κάθε πλευράς μπορεί να είναι ανοιγόμενα καθ' οιονδήποτε τρόπο, υπό την προϋπόθεση ότι στα παράθυρα που το ανοιγόμενο τμήμα δεν καλύπτει όλο το ύψος του φατώματος του παραθύρου, το ανοιγόμενο τμήμα θα είναι το επάνω. Το ύψος του κάτω άκρου των ανοιγόμενων επιφανειών των παραθύρων, στην περίπτωση που υπάρχουν τέτοια παράθυρα, από το δάπεδο που είναι αμέσως από κάτω (εξαιρουμένων οποιωνδήποτε τοπικών μεταβολών, όπως αυτών που προκαλούνται από την ύπαρξη τροχού ή κιβωτίου μετάδοσης κίνησης) δεν πρέπει να είναι μικρότερο από 65 cm.

2.17.3.2. Τα παράθυρα και οι μηχανισμοί λειτουργίας τους, πρέπει να εξασφαλίζουν απόλυτη στεγανότητα από τη βροχή, τόσο στο εσωτερικό του λεωφορείου, όσο και στον μεταξύ της εσωτερικής και της εξωτερικής επένδυσης χώρο των παραθύρων.

2.17.3.3. Το κινητό μέρος των ανοιγόμενων παραθύρων πρέπει να είναι κατάλληλων διαστάσεων ώστε να εξασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία του και ο ευχερής χειρισμός του από ένα άτομο.

2.17.4. Αντηλιακά παραπετάσματα

Όλα τα πλευρικά παράθυρα, είναι υποχρεωτικά εφοδιασμένα με κατάλληλα παραπετάσματα αρίστης ποιότητας και αντοχής, ώστε να προστατεύονται οι επιβάτες από τον ήλιο. Τα παραπετάσματα μετακινούνται με τρόπο που επιτρέπει την εύκολη χρήση τους από τους επιβάτες.

2.18. Λοιπός εξοπλισμός ημιαστικών λεωφορείων

2.18.1. Πληροφόρηση επιβατών: Υποχρεωτικά μεγαφωνική εγκατάσταση με επαρκή αριθμό μεγαφώνων ανάλογα με το μέγεθος του λεωφορείου, σε όλους χώρους των επιβατών, για την πληροφόρησή τους από τον οδηγό.

2.18.2. Ραδιόφωνο: Προαιρετικά, συνδεδεμένο στην μεγαφωνική εγκατάσταση (επαρκή αριθμό μεγαφώνων στο χώρο των επιβατών) και δυνατότητα απομόνωσης των μεγαφώνων του χώρου των επιβατών.

2.18.3. Συσκευές οπτικής ψυχαγωγίας: Προαιρετικά, υπό την προϋπόθεση συμμόρφωσής τους, ως προς τη θέση τοποθέτησης, προς τις απαιτήσεις της παρ. 7.15. του παραρτήματος I, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03

2.18.4. Ηλεκτρικό ψυγείο: Προαιρετικά

2.18.5. Χώρος υγιεινής (τουαλέτα – νιπτήρα): Δεν είναι επιτρεπτή η τοποθέτησή του

2.18.6. Συσκευές παροχής θερμών ποτών και εξοπλισμό παρασκευής φαγητών: Δεν είναι επιτρεπτή η τοποθέτησή του.

2.18.7. Γενικά το λεωφορείο πρέπει να είναι εφοδιασμένο με κάθε μηχανισμό, σύστημα ή εξάρτημα ή συσκευή που προβλέπεται από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ) και τις λοιπές ισχύουσες διατάξεις και τις ειδικές συνθήκες κυκλοφορίας.

Άρθρο 5

Διατάξεις που διευκολύνουν την πρόσβαση στα λεωφορεία επιβατών με μειωμένη κινητικότητα

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με τους ορισμούς της παρ. 2 του Παραρτήματος Ι, της κ.υ.α 53495/2475/02/17.1.2003, νοούνται ως:

1.1. "Επιβάτης μειωμένης κινητικότητας", όλοι οι επιβάτες που δυσκολεύονται να χρησιμοποιήσουν τις δημόσιες συγκοινωνίες, όπως άτομα με ειδικές ανάγκες (συμπεριλαμβανομένων ατόμων με προβλήματα διανοητικής και αισθητηριακής φύσεως και ατόμων που χρησιμοποιούν αναπηρικές πολυθρόνες), άτομα χωλαίνοντα, άτομα μικρού αναστήματος, άτομα με βαριές αποσκευές, ηλικιωμένα άτομα, έγκυες γυναίκες, άτομα με καρότσια αγορών και γονείς με παιδιά (συμπεριλαμβανομένων παιδιών τα οποία κάθονται σε καροτσάκια για νήπια).

1.2. "Χρήστης αναπηρικής πολυθρόνας", άτομο που, λόγω αναπηρίας ή ειδικών αναγκών, χρησιμοποιεί αναπηρική πολυθρόνα για τη μετακίνησή του.

2. Απαιτήσεις

Τα αστικά, ημιαστικά και υπεραστικά λεωφορεία, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 9, του άρθρου 12, ν. 2963/01, πρέπει να είναι προσιτά στους επιβάτες με μειωμένη κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένου ενός (1) τουλάχιστον χρήστη αναπηρικής πολυθρόνας. Προς τούτο συμμορφώνονται με τις τεχνικές προδιαγραφές του παραρτήματος VII, της κ.υ.α 53495/2475/02/17-01-03.

Άρθρο 6

Έγκριση τύπου αστικών, υπεραστικών και ημιαστικών λεωφορείων

1. Για την έκδοση εγκρίσεων τύπου των αστικών ημιαστικών και υπεραστικών λεωφορείων εφαρμόζονται οι διατάξεις της υ.α ΣΤ-29900/77, όπως αυτή ισχύει

2. Για τα οχήματα που λαμβάνουν έγκριση τύπου με βάση την παρούσα απόφαση και για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου της υποπαραγράφου (η), της παρ. 5, του κεφαλαίου Β, της ΣΤ-29900/1977 απόφασης του Υπουργού Συγκοινωνιών, πέραν των προβλεπομένων πιστοποιητικών των Κανονισμών 36,52, κατά περίπτωση, της Οικονομικής επιτροπής για την Ευρώπη του ΟΗΕ γίνεται δεκτή και:

Έγκριση ΕΚτύπου, σύμφωνα με την κ.υ.α 53495/2475/02/ 17.1.2003, για την κλάση ή κλάσεις κατάταξης του λεωφορείου:

-οχήματος

-αμαξώματος

-οχήματος του οποίου το αμάξωμα έχει ήδη λάβει έγκριση τύπου ως χωριστή τεχνική ενότητα,

3. Οι εγκρίσεις τύπου εκδίδονται με βάση την κλάση ή τις κλάσεις (εδάφια 2.1.1. και 2.1.2, της παρ. 2 "Ορισμοί", του Παραρτήματος Ι, της κυα 53495/2475/02/17-01-03,

στις οποίες μπορεί να καταταγεί το λεωφορείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα προηγούμενα άρθρα 2,3 ή 4, της παρούσας.

4. Στην έγκριση τύπου αναφέρονται οπωσδήποτε η κλάση, ή οι κλάσεις κατάταξης του λεωφορείου, ο τύπος ή οι τύποι, όπως αυτοί καθορίζονται στις παρ. 1, των άρθρων 2 (αστικά), 3 (υπεραστικά) και 4 (ημιαστικά) για τους οποίους εγκρίνεται το λεωφορείο.

Άρθρο 7

Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Οι γενικές διατάξεις όλων των κανονιστικών αποφάσεων περί καθορισμού τύπου και τεχνικών προδιαγραφών λεωφορείων, που εντάσσονται σε συγκοινωνιακούς φορείς του ν. 2963/2001, θα εξακολουθήσουν να ισχύουν τρεις (3) μήνες μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας, οπότε και καταργούνται.

2. Οι εγκρίσεις τύπου αστικών, ημιαστικών και υπεραστικών λεωφορείων, που έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν εντός του τριμήνου της προηγούμενης παραγράφου θα εξακολουθήσουν να ισχύουν μέχρι να παρέλθουν έξι (6) μήνες από τη θέση σε ισχύ της παρούσας.

3. Οι διατάξεις των παραπάνω παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου ισχύουν υπό την προϋπόθεση του εφοδιασμού των ημιαστικών και υπεραστικών λεωφορείων με ζώνες ασφαλείας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2.9.5.1 των άρθρων 3 και 4 της παρούσας και συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων των καθισμάτων, με τις απαιτήσεις της παρ. 2.9.5.2. Όσον αφορά τις απαιτήσεις π.δ. 503/1983 γίνεται αποδεκτή και η τροποποίηση με την κ.υ.α 24443/1961/96 (Β 1198) (εναρμόνιση οδηγίας 96/36/Ε Κ).

4. Μέχρι τις 30.9.2004 επιτρέπεται η έκδοση εθνικής έγκρισης τύπου και η ταξινόμηση καινούργιων τύπων υπεραστικών και ημιαστικών λεωφορείων τα οποία δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV της κοινής υπουργικής απόφασης 53495/2475/02/17.1.2003 που αφορά την αντοχή της υπερκατασκευής (αμαξώματος).

Η παράγραφος 4 του άρθρου 7 προστέθηκε με το άρθρο 3 της Υ.Α. αριθ. 57865/2848/03 (Β 607/04).

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 23 Ιουνίου 2003

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ